

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 29ης Ιουνίου 2011

σχετικά με την κρατική ενίσχυση αριθ. SA.14554 (C 7/04) την οποία έθεσε σε εφαρμογή η Γερμανία υπέρ της Gesellschaft für Weinabsatz (εταιρεία εμπορίας οίνου)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2011) 4426]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2012/268/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο ⁽¹⁾,

Αφού, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Μετά από καταγγελία που έλαβε στις 10 Μαΐου 2001, η Επιτροπή έστειλε, στις 9 Νοεμβρίου 2001, γραπτό αίτημα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Το μέτρο κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή με επιστολή της 5ης Μαρτίου 2002, που παρελήφθη στις 8 Μαρτίου 2002, έπειτα από το εν λόγω αίτημα που είχε απευθύνει η Επιτροπή. Επειδή το μέτρο είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή εκείνη τη χρονική στιγμή, η ενίσχυση καταχωρίστηκε στο μητρώο των μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων (ενίσχυση αριθ. NN 159/02).
- (2) Η Γερμανία κοινοποίησε συμπληρωματικές πληροφορίες με επιστολή της 20ής Νοεμβρίου 2002, που ελήφθη στις 25 Νοεμβρίου 2002, με επιστολή της 28ης Απριλίου 2003, που ελήφθη στις 2 Μαΐου 2003, με επιστολή της 27ης Μαΐου 2003, που ελήφθη στις 28 Μαΐου 2003, και με φαξ της 2ας Οκτωβρίου 2003.
- (3) Με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 2004, με τα στοιχεία SG-Greffe (2004) D/200645, η Επιτροπή κοινοποίησε στη

Γερμανία την απόφασή της να κινηθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση.

- (4) Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση.
- (5) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων ⁽⁴⁾.
- (6) Η Γερμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στην Επιτροπή με επιστολή της 18ης Μαρτίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 23 Μαρτίου 2004. Περαιτέρω σχόλια διαβίβαστηκαν με επιστολή της 10ης Ιανουαρίου 2006, που πρωτοκολλήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2006, και με επιστολή της 13ης Ιουλίου 2007, που πρωτοκολλήθηκε στις 16 Ιουλίου 2007.
- (7) Με επιστολή της 21ης Οκτωβρίου 2008, με τα στοιχεία SG-Greffe (2008) D/206430, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία ότι είχε αποφασίσει να επεκτείνει τη διαδικασία που είχε κινηθεί βάσει του άρθρου παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ενίσχυση.
- (8) Η απόφαση της Επιτροπής για την επέκταση της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽⁵⁾. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση.
- (9) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

⁽¹⁾ Από την 1η Δεκεμβρίου 2009 τα άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ έγιναν αντίστοιχα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Και στις δύο περιπτώσεις, οι διατάξεις είναι κατ' ουσίαν ταυτόσημες. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, οι αναφορές στα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ νοούνται κατά περίπτωση ως αναφορές στα άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ.

⁽²⁾ ΕΕ C 69 της 19.3.2004, σ. 11 και ΕΕ C 329 της 24.12.2008, σ. 18.

⁽³⁾ ΕΕ C 69 της 19.3.2004, σ. 11.

⁽⁴⁾ Ο καταγγέλλων απέστειλε οχλήσεις στην Επιτροπή, αλλά δεν υπέβαλε πρόσθετες επίσημες παρατηρήσεις.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 329 της 24.12.2008, σ. 18.

- (10) Η Γερμανία υπέβαλε (μετά από αίτηση για παράταση της προθεσμίας της 17ης Νοεμβρίου 2008, που έγινε δεκτή από την Επιτροπή στις 21 Νοεμβρίου 2008) παρατηρήσεις στην Επιτροπή με επιστολή της 23ης Δεκεμβρίου 2008, που πρωτοκολλήθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2009.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

II.1. Τίτλος του μέτρου

- (11) *Kredit an die Gesellschaft für Weinabsatz mit nachfolgendem Forderungsverzicht* [δάνειο στην Gesellschaft für Weinabsatz (εταιρεία εμπορίας οίνου) και μετέπειτα παραιτήση από απαιτήσεις].

II.2. Νομική βάση

- (12) Το μέτρο τέθηκε σε εφαρμογή με βάση συμβατική συμφωνία μεταξύ του Wiederaufbaukasse der Rheinland-pfälzischen Weinbaugebiete (Ταμείο για την ανασυγκρότηση των οινοπαραγωγών περιοχών Ρηνανίας-Παλατινάτου, εφεξής «WAK») και της Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH (Εταιρεία Οινεμπορίας Παλατινάτου, εφεξής «GfW»).

II.3. Στόχος

- (13) Ο στόχος ήταν να χορηγηθεί δάνειο στην GfW για να αγοράσει γλεύκος από οινοπαραγωγούς επιχειρήσεις και εμπόρους. Ως εξασφάλιση, η GfW παραχώρησε στο WAK την εξασφαλιστική κυριότητα επί των αποθεμάτων. Τα αποθέματα αυτά υπόκειντο σε διαφορετικούς βαθμούς επιφύλαξης της κυριότητας (Eigentumsvorbehalt), καθώς οι οινοπαραγωγοί επιχειρήσεις και οι έμποροι (Weinbaubetriebe und Kommissionäre) διατήρησαν την κυριότητα με απλή, διευρυμένη ή παρατεταμένη επιφύλαξη. Η παραιτήση από απαιτήσεις προέκυψε όταν η GfW άρχισε να αντιμετωπίζει οικονομική στενότητα λόγω της πτώσης των τιμών στην αγορά.

II.4. Δημόσια επιχείρηση

- (14) Το WAK είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του ομόσπονδου κράτους της Ρηνανίας-Παλατινάτου, με έδρα το Mainz. Δραστηριοποιείται ως τράπεζα για τον αμπελοοινικό τομέα. Ο επιχειρηματικός σκοπός του WAK είναι κατά κανόνα η χορήγηση δανείων για αναδασμό (Flurbereinigung). Το WAK χρηματοδοτείται από εισφορές, τέλη, δάνεια και επιχορηγήσεις [άρθρο 8 παράγραφος 1 του Weinbergsaufbaugesetz (νόμος για την ανάπτυξη των οινοπαραγωγών επιχειρήσεων)].

II.5. Δικαιούχοι

- (15) Δικαιούχος του μέτρου ήταν η GfW, στην οποία χορηγήθηκε δάνειο από το WAK με όρους που δεν ήταν σύμφωνοι με τις συνθήκες της αγοράς,
- (16) Η GfW ήταν θυγατρική εταιρεία υπό την πλήρη κυριότητα της Bauern-und Winzerverband Rheinland-Pfalz Süd (Ένωση γεωργικών και αμπελοοινικών επιχειρήσεων της Νότιας Ρηνανίας-Παλατινάτου). Ιδρύθηκε το 1984 με σκοπό την εμπορία οίνου και αντικείμενο των δραστηριοτήτων της ήταν η παραγωγή και εμπορία αφρώδους οίνου,

χυμού σταφυλιού, ζελέ σταφυλιού, αποστάγματος σταφυλιού και μπράντι. Επιπλέον, η GfW παρείχε στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις υπηρεσίες σχετικές με τα μέτρα απόσταξης (Destillationsmaßnahmen). Αυτά τα μέτρα απόσταξης αφορούσαν μέτρα υπαγόμενα στην κοινή οργάνωση της αγοράς⁽⁶⁾ και κρατικά χρηματοδοτούμενη απόσταξη που συνήθως πραγματοποιείται με βάση αποφάσεις του Συμβουλίου⁽⁷⁾. Εν προκειμένω, η GfW παρείχε συμβουλές σε μικρές οινοπαραγωγούς επιχειρήσεις και οργάνωνε τη μεταφορά των οίνων σε οινοπνευματοποιεία.

- (17) Άλλοι πιθανοί δικαιούχοι είναι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι, από τους οποίους, χάρη στο δάνειο, η GfW είχε τη δυνατότητα να αγοράζει γλεύκος και οι οποίοι δεν παραιτήθηκαν από τις απαιτήσεις τους στην GfW όταν το WAK αποφάσισε να παραιτηθεί από τις απαιτήσεις του αφού η GfW άρχισε να αντιμετωπίζει οικονομική στενότητα.

II.6. Ιστορικό της ενίσχυσης

- (18) Το 1999, η GfW χρησιμοποιώντας δάνειο ύψους 15 302 696,25 ευρώ από το WAK και ίδια κεφάλαια, αγόρασε 44 εκατ. λίτρα γλεύκος. Ποσοστό 60 % αυτού του γλεύκος είχε πυκνότητα 60 βαθμών Oechsle και κατά μέσο όρο 81 βαθμών Oechsle. Ποσοστό 40 % του γλεύκος αυτού ήταν γλεύκος για συνήθη επιτραπέζιο οίνο με πυκνότητα 44 βαθμών Oechsle τουλάχιστον, το οποίο αγοράστηκε προκειμένου να αξιοποιηθούν οι ευνοϊκές συνθήκες για προληπτική απόσταξη. Για το σύνολο της ποσότητας γλεύκος που αγοράστηκε καταβλήθηκε μέση τιμή 0,38 ευρώ ανά λίτρο. Δεν αγοράστηκε έτοιμος οίνο. Κατά την πώληση, οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι διατήρησαν την κυριότητα ως απλή, διευρυμένη ή παρατεταμένη επιφύλαξη κυριότητας (einfache, erweiterte, verlängerte Eigentumsvorbehalte). Ταυτόχρονα, συμφωνήθηκε να μεταβιβαστεί στο WAK η κυριότητα των αποθεμάτων, ως μέτρο εξασφάλισης.
- (19) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπέβαλε η Γερμανία, το επιχειρηματικό σχέδιο της GfW ήταν να αποσταχθεί το 40 % του γλεύκος, ώστε να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που παρέχονταν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 και να μεταποιηθεί το 60 % του γλεύκος σε οίνο βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου, ο οποίος να πωληθεί στους παραγωγούς αφρώδους οίνου. Επιπλέον, η GfW προγραμματίζει να αποθηκεύσει το 20 % του οίνου βάσης για εννέα μήνες έως ένα έτος, προκειμένου να επωφεληθεί από τις επιδοτήσεις της ΕΕ για την αποδεδειγμένη οίνου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 822/87, προτού το πωλήσει στην αγορά ως οίνο βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου.
- (20) Στις 11 Νοεμβρίου 1999, οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι έλαβαν προκαταβολή του 80 % της τιμής αγοράς. Πληρώθηκε προκαταβολή 0,31 ευρώ ανά λίτρο κατά μέσο όρο.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 84 της 27.3.1987, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από 1ης Αυγούστου 2000 με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 179 της 14.7.1999, σ. 1).

⁽⁷⁾ Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση 2000/808/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης εθνικής ενίσχυσης από τις αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην απόσταξη ορισμένων προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (ΕΕ L 328 της 23.12.2000, σ. 49).

- (21) Το 1999, η GfW έστειλε το 40 % των αποθεμάτων της για προληπτική απόσταξη. Λόγω της πτώσης των τιμών στην αγορά οίνου βάσης, στα τέλη του 1999, η GfW αποφάσισε να μην πωλήσει καθόλου οίνο βάσης εκείνο το έτος, αλλά να περιμένει να ανακάμψει η αγορά το 2000.
- (22) Το 2000, λόγω του συγκριτικά ιδιαίτερα αποδοτικού τρύγου και της μείωσης των πωλήσεων αφρώδους οίνου, η αγορά λευκού οίνου υποχώρησε ακόμη περισσότερο (σε ορισμένες περιπτώσεις, μέση πτώση των τιμών έως και 0,20 ευρώ). Χρειάστηκε να σταλούν εκ νέου στα αποστακτήρια μεγάλες ποσότητες οίνου που παρέμεναν αποθεματοποιημένες σε βαρέλια.
- (23) Ως αποτέλεσμα της τροποποίησης της κοινής οργάνωσης της αμπελοοινικής αγοράς, που εγκρίθηκε το 1999 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2000, η προληπτική απόσταξη που προβλεπόταν στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 αντικαταστάθηκε, με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1493/1999, από την απόσταξη για τον εφοδιασμό της αγοράς πόσιμης αλκοόλης. Οι όροι επιδεινώθηκαν σημαντικά, καθώς ήταν δυνατό να επιτευχθεί μόνο το ήμισυ της τιμής των 0,50-0,55 ευρώ ανά λίτρο που προβλεπόταν προγενέστερα για την προληπτική απόσταξη.
- (24) Μετά την πτώση των τιμών το 2000, αποδείχθηκε αδύνατο να επιτύχει η GfW τα αναμενόμενα κέρδη στην αγορά του οίνου για απόσταξη ή για τον εφοδιασμό της αγοράς πόσιμης αλκοόλης. Ως αποτέλεσμα, χρειάστηκε να μειωθεί σημαντικά η λογιστική αξία των αποθεμάτων της GfW και, ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις της GfW υπερέβησαν την αξία των περιουσιακών της στοιχείων.
- (25) Λαμβάνοντας υπόψη τα εμπορικά προβλήματα που περιγράφονται ανωτέρω, καταρτίστηκε ενδιάμεση κατάσταση λογαριασμού για το έτος μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2000, η οποία ελέγχθηκε από ορκωτό ελεγκτή. Στις 31 Οκτωβρίου 2000 οι υποχρεώσεις της GfW (15 670 155 ευρώ) υπερέβαιναν τα κεφάλαια κίνησης (9 886 856 ευρώ) κατά 5 783 299 ευρώ και τα στοιχεία του παθητικού της GfW κατανομήνταν όπως αναλύεται στον παρακάτω πίνακα. Σύμφωνα με έκθεση που εκπονήθηκε από την εταιρεία οικονομικών ελεγκτών Falk&Co GmbH, καθώς οι υποχρεώσεις της GfW υπερέβαιναν τα περιουσιακά της στοιχεία (Überschuldung), η εταιρεία αυτή πολύ σύντομα θα αντιμετώπιζε διαδικασία αφερεγγυότητας εάν δεν λαμβανόταν κανένα μέτρο για να αποφευχθεί αυτό.

(26) Πίνακας 1

(σε ευρώ)	
Υποχρεώσεις σε	Ποσό
WAK	10 150 959
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	726 892
Προμηθευτές	218 460
Αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους	4 355 581
Λοιπούς	218 263
Σύνολο	15 670 155

- (27) Σύμφωνα με το άρθρο 19 του γερμανικού πτωχευτικού κώδικα (Insolvenzordnung), όταν οι υποχρεώσεις εταιρείας υπερβαίνουν τα στοιχεία του ενεργητικού της εταιρείας (Überschuldung) υφίσταται αιτία για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Κατά συνέπεια, το διοικητικό συμβούλιο της GfW ήταν υποχρεωμένο, σύμφωνα με το άρθρο 64 του τότε ισχύοντος γερμανικού νόμου περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (GmbHG λ.) σε συνδυασμό με το άρθρο 19 του InsO, να υποβάλει, εντός τριών εβδομάδων από τη στιγμή της υπερχρέωσης, αίτηση για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- (28) Ως αποτέλεσμα της επικείμενης αφερεγγυότητας, η GfW ζήτησε από ορισμένους πιστωτές (το WAK, αμπελοοινικές επιχειρήσεις και περίπου 130 εμπόρους οι οποίοι συμμετείχαν στην αγορά που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 18), να παραιτηθούν από μέρος των υπόλοιπων απαιτήσεων τους για να επιτρέψουν στην εταιρεία να συνεχίσει την εμπορική δραστηριότητά της. Η παραίτηση από τις απαιτήσεις εκ μέρους των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και των εμπόρων θα κάλυπτε το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεών τους, που σημαίνει ότι θα λάμβαναν μόνο πρόδητο 2 % της συμφωνηθείσας τιμής αγοράς. Η υπόλοιπη υπερχρέωση προβλεπόταν να καλυφθεί με την αναγκαία υπόταξη των απαιτήσεων του WAK και την παραίτησή του από απαιτήσεις.
- (29) Ως κύριος πιστωτής (βλέπε πίνακα 1) με υποδεέστερη τάξη εξασφαλίσεων, το WAK είχε σημαντικό συμφέρον να αποτρέψει την επικείμενη πτώχευση. Ως εκ τούτου, προσπάθησε να πείσει τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και τους εμπόρους να συμφωνήσουν να παραιτηθούν από μέρος των απαιτήσεών τους. Επιπλέον, το WAK υπέγραψε γραπτή συμφωνία με την GfW, στις 4 Δεκεμβρίου 2000, με την οποία συναινέσε να υποτάξει μέρος των υπόλοιπων απαιτήσεων του —το οποίο αντιστοιχεί στην υπερχρέωση της GfW— υπέρ των λοιπών πιστωτών. Το τελικό ποσό που θα αφορούσε η υπόταξη των απαιτήσεων του WAK προβλεπόταν να καθοριστεί μετά την παραίτηση των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και των εμπόρων από τις υπόλοιπες απαιτήσεις τους, ώστε το ποσό αυτό να ελαχιστοποιηθεί. Στη συμφωνία προβλεπόταν επίσης το WAK, εάν αποδεικνυόταν αναγκαίο σε μεταγενέστερο στάδιο προκειμένου να αποφευχθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας, να παραιτηθεί από απαιτήσεις κατά το ισόποσο που αφορούσε η παραίτησή από την τάξη προτεραιότητάς του.
- (30) Από τις 2 700 αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους, οι 1 700 είχαν δηλώσει ότι ήταν διατεθειμένοι να παραιτηθούν από το 90 % των λοιπών απαιτήσεών τους, ποσοστό που αντιστοιχούσε σε περίπου 60 % των υπόλοιπων απαιτήσεων της ομάδας στο σύνολό της. Ωστόσο, οι λοιπές αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι, είτε απέρριψαν ρητά την προσφορά είτε δεν απάντησαν στο αίτημα. Προφανώς ορισμένοι από αυτούς είχαν αποφασίσει να μην παραιτηθούν από τις απαιτήσεις τους, λόγω της ισχυρότερης θέσης των εγγυήσεών τους —μερικοί είχαν παρατεταμένη επιφύλαξη κυριότητας και είχαν ήδη λάβει ως προκαταβολή το 80 % της συμφωνηθείσας τιμής. Αυτό σήμαινε ότι, σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, θα ελάμβαναν περισσότερο από το 2 % της συμφωνηθείσας τιμής αγοράς που τους προσέφεραν.
- (31) Επιπλέον, ορισμένες αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι είχαν προσφύγει δικαστικώς κατά της GfW και το δικαστήριο που εκδίκασε τις αγωγές πρότεινε συμφωνίες διακανονισμού. Στις συμφωνίες συμβιβασμού προβλεπόταν η καταβολή από την GfW του 70 % των υπόλοιπων απαιτήσεων και η παραίτηση από το 30 % των απαιτήσεων. Το δικαστήριο αποφάσισε επίσης ότι η GfW θα έπρεπε να αναλάβει

το 80 % των δικαστικών εξόδων. Ανάλογες συμφωνίες διακανονισμού προτάθηκαν και από άλλα δικαστήρια και, κατά συνέπεια, η GfW δεν μπορούσε πλέον να αναμένει ότι οι λοιπές αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι θα συμφωνούσαν να παραιτηθούν από το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεων τους. Επιπλέον, οι περισσότερες αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι δήλωσαν πλέον ότι θα ζητήσουν την κατά 100 % εξόφληση του υπόλοιπου 20 %.

- (32) Στο άρθρο 305A του γερμανικού νόμου περί αφερεγγυότητας προβλέπεται ότι εξώδικος συμβιβασμός (außergerichtliche Einigung) για τον διακανονισμό χρεών αποτυγχάνει όταν ένας πιστωτής αποφασίσει να προχωρήσει σε αναγκαστική εκτέλεση μετά την έναρξη των διαπραγματεύσεων για εξώδικο συμβιβασμό.
- (33) Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με την αρχική πρόθεσή της, η GfW δεν μπορούσε πλέον να ζητήσει από τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους να παραιτηθούν από τις απαιτήσεις τους. Αντ' αυτού, στις 21 Φεβρουαρίου 2001, η GfW υπέγραψε συμφωνία με το WAK, με βάση την οποία το WAK συμφωνούσε να καλύψει πλήρως το έλλειμμα της GfW του έτους 2000 παραιτούμενο των απαιτήσεων του ύψους 5 005 441,60 ευρώ. Επιπλέον, προβλεπόταν ότι το WAK δεν θα αξίωνε τόκους για το υπόλοιπο του χρέους της χρονικής περιόδου 1 Ιανουαρίου 2001 – 31 Δεκεμβρίου 2001. Στη συμφωνία προβλεπόταν επίσης ότι θα αποπληρώνονταν το υπόλοιπο των απαιτήσεων των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων. Με αυτόν τον τρόπο, εξασφαλιστηκαν οι απαιτήσεις από τις οποίες δεν είχε παραιτηθεί το WAK, αποφεύχθηκε η κατάσταση υπερχρέωσης και, προσωρινά, οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, ώστε η GfW να μπορεί να συνεχίσει τις εμπορικές δραστηριότητές της.
- (34) Την περίοδο 1 Νοεμβρίου 2000 – 31 Δεκεμβρίου 2000 η GfW αποπλήρωσε στο WAK δάνειο ύψους 1 440 446,92 ευρώ. Την περίοδο 2001 – 2005 η GfW συνέχισε τις δραστηριότητές της και αποπλήρωνε τακτικά το δάνειό της στο WAK, συνολικού ύψους 3 728 969,40 ευρώ. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2001, η GfW κατέβαλε στο WAK τόκους συνολικού ύψους 149 757,16 ευρώ.
- (35) Στις 31 Δεκεμβρίου 2004 η GfW αποφάσισε, λόγω της μείωσης του κύκλου εργασιών στους συνήθεις τομείς δραστηριότητάς της και της ανεπάρκειας ιδίων κεφαλαίων, να σταματήσει κάθε δραστηριότητα και να εκκαθαρίσει την εταιρεία. Όλα τα αποθηκευμένα εμπορεύματα από τους εναπομένοντες τομείς δραστηριότητας της εταιρείας πωλήθηκαν. Όλα τα έσοδα από αυτή την πώληση χρησιμοποιήθηκαν για τη διευθέτηση των απαιτήσεων του WAK. Με τον (ιδιωτική) αγοραστή είχε συμφωνηθεί να καταβληθεί στο WAK έως το τέλος του 2005 η αξία του συνόλου των αποθεμάτων σύμφωνα με το βιβλίο απογραφής της 31ης Δεκεμβρίου 2004. Η αξία τους καθορίστηκε σε 79 579,79 ευρώ, που ήταν η αρχική τιμή αγοράς τους.
- (36) Τελικά, η GfW διαλύθηκε την 1η Ιουνίου 2005 και διαγράφηκε από το εμπορικό μητρώο κατά τη διάρκεια του 2006. Δεν υπάρχει νόμιμος διάδοχος ή νομική οντότητα από την οποία θα ήταν δυνατόν να ανακτηθεί η ενίσχυση.
- (37) Στις 31 Δεκεμβρίου 2005 είχε αποπληρωθεί από το δάνειο ποσό 9 897 154,65 ευρώ και είχαν πληρωθεί τόκοι ύψους 793 994,99 ευρώ. Μετά την εκκαθάριση του υπολοίπου των στοιχείων ενεργητικού της GfW (87 079,79 ευρώ), οι

υπόλοιπες απαιτήσεις του WAK ύψους 313 000 ευρώ περίπου χαρακτηρίστηκαν μη ανακτήσιμες και διαγράφηκαν. Ως εκ τούτου, το μέρος του δανείου που ποτέ δεν εξοφλήθηκε ανήλθε συνολικά σε 5 318 441,60 ευρώ (η αρχική παραιτήση από απαιτήσεις ύψους 5 005 441,60 ευρώ συν 313 000 ευρώ υπόλοιπων απαιτήσεων μετά την εκκαθάριση).

II.7. Χαρακτήρας και ένταση της ενίσχυσης

- (38) Το δάνειο συνολικού ύψους 15 302 696,25 ευρώ χορηγήθηκε από το WAK στην GfW σε δόσεις το 1999, με προθεσμία εξόφλησης 12 έως 18 μήνες

(σε ευρώ)

11.11.1999	5 936 061,62
25.11.1999	6 868 777,04
1.12.1999	585 429,72
13.12.1999	112 110,66
17.12.1999	1 800 317,21
Σύνολο	15 302 696,25

- (39) Επιβλήθηκαν τα ακόλουθα επιτόκια:

4ο τρίμηνο 1999	3,28 %
1ο τρίμηνο 2000	3,51 %
2ο τρίμηνο 2000	4,15 %
3ο τρίμηνο 2000	4,80 %
4ο τρίμηνο 2000	5,15 %
2001	4,55 %-5,25 %

- (40) Στις 11 Νοεμβρίου 1999 οι προμηθευτές έλαβαν προκαταβολή 80 % της συμφωνηθείσας τιμής. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης παρακράτησης της κυριότητας η οποία εκχωρήθηκε σε ορισμένους προμηθευτές και δεν έληξε μετά τη μεταποίηση, την ανάμιξη και τη μείξη, μέρος των αποθεμάτων χρησιμοποιήθηκε ως εγγύηση για το 20 % των υπόλοιπων απαιτήσεων των εν λόγω προμηθευτών. Για τα αποθέματα αυτά είχε επίσης συμφωνηθεί να μεταβιβαστεί η κυριότητα στο WAK, ως εξασφάλιση. Ωστόσο, λόγω της παρακράτησης της κυριότητας, οι απαιτήσεις του WAK επί του μέρους των αποθεμάτων ήταν υποδεέστερης τάξης για όσο διάστημα δεν αποπληρώνονταν οι απαιτήσεις που καλύπτονταν με την παρατεταμένη επιφύλαξη της κυριότητας. Κατά συνέπεια, το μεγαλύτερο μερίδιο του κινδύνου διακυμάνσεων των τιμών επιβάρυνε την GfW και τους πιστωτές της, από τους οποίους ο κυριότερος ήταν το WAK.

- (41) Οι τόκοι που πληρώθηκαν για το δάνειο από το WAK στην GfW κάλυψαν τα περιορισμένα διαστήματα: 11η Νοεμβρίου 1999 – 31 Δεκεμβρίου 1999 (επιτόκιο 3,28 %), 1η Ιανουαρίου 2000 – 31η Δεκεμβρίου 2000 (επιτόκιο 3,51 % – 5,15 %) και 1η Ιανουαρίου 2001 – 31η Δεκεμβρίου 2001 (επιτόκιο 4,55 % – 5,25 %). Μετά την 31η Δεκεμβρίου 2001 δεν χρεώθηκαν τόκοι.
- (42) Λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο που ανέλαβε το WAK όταν δάνεισε χρήματα στην GfW, το κανονικό επιτόκιο θα έπρεπε να ήταν επαυξημένο με σημαντικό ασφάλιστρο κινδύνου. Δεδομένου ότι δεν προβλέφθηκε επαύξηση του κανονικού επιτοκίου με ασφάλιστρο κινδύνου, υπήρχε στοιχείο ενίσχυσης κατά τη στιγμή της χορήγησης του δανείου. Αυτό το στοιχείο ενίσχυσης μπορεί να υπολογιστεί ως η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που χρεώθηκε και του προσαυξημένου με το ασφάλιστρο κινδύνου επιτοκίου της αγοράς που θα έπρεπε να είχε χρεωθεί.
- (43) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης⁽⁸⁾, όπως τροποποιήθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την τεχνική προσαρμογή της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης⁽⁹⁾, η οποία ήταν η εφαρμοστέα για την εν λόγω περίοδο, το επιτόκιο αναφοράς για τη Γερμανία ήταν μεταξύ 5,23 % και 6,33 %. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται είναι κατώτατο επιτόκιο το οποίο μπορεί να αυξηθεί σε περιπτώσεις ιδιαίτερου κινδύνου (παραδείγματος χάριν, επιχείρηση που αντιμετωπίζει δυσχέρειες, απουσία εγγυήσεων τις οποίες συνήθως απαιτούν οι τράπεζες κ.λπ.). Σε τέτοιες περιπτώσεις, η προσαύξηση μπορεί να ανέλθει σε 400 μονάδες βάσης και σε ακόμη υψηλότερο επίπεδο, εφόσον καμία ιδιωτική τράπεζα δεν θα δέχονταν να χορηγήσει το υπό εξέταση δάνειο.
- (44) Σύμφωνα με τη Γερμανία, την εν λόγω περίοδο οι γερμανικές τράπεζες χρέωναν για παρόμοιες πιστώσεις επιτόκια 5,25 %–6,50 % (π.χ., VR-Bank Südliche Weinstrasse) και 5,40 %–6 % (Die Kreissparkasse Bad Dürkheim).

II.8. Διάρκεια του μέτρου

- (45) Έκτακτο μέτρο.

II.9. Λόγοι για τους οποίους κινήθηκε η επίσημη διαδικασία έρευνας

- (46) Η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ επειδή υπάρχουν υποψίες ότι η υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις θα μπορούσε να στοιχειοθετούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ.
- (47) Ειδικότερα, η Επιτροπή, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών όταν κινήθηκε η αρχική επίσημη διαδικασία έρευνας, εξέτασε κατά πόσον η υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογή του κριτηρίου του ιδιώτη πιστωτή.
- (48) Με βάση το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή αξιολογείται κατά πόσο, υπό τις ίδιες συνθήκες της αγοράς, ο ιδιώτης πιστωτής θα είχε ενεργήσει ή θα ενεργούσε κατά τον ίδιο τρόπο που έπραξε ο δημόσιος πιστωτής. Όσον αφορά την προκειμένη περίπτωση, οι ιδιώτες πιστωτές της είχαν απαιτήσεις έναντι της GfW συνολικού ύψους 5,5 εκατ. ευρώ στις 31 Οκτωβρίου 2000, αλλά κανένας από αυτούς δεν παραιτήθηκε από τις απαιτήσεις του. Σύμφωνα με πραγματογνωμοσύνη ανεξάρτητου οικονομικού ελεγκτή προέκυψε ότι ήταν εύλογο από οικονομική άποψη για το WAK να υποτάξει τις απαιτήσεις του και να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεών του, αλλά δεν εξηγήθηκε γιατί κανένας από τους λοιπούς πιστωτές δεν ήταν έτοιμος να παραιτηθεί από τις δικές του απαιτήσεις.
- (49) Όταν αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, κατά την έναρξη της διαδικασίας, δεν μπορούσε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να μην συνάδουν με το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή η υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις (όσον αφορά το δάνειο στην GfW και τις μελλοντικές πληρωμές τόκων για αυτό το δάνειο), επειδή φαινόταν να είναι μεγαλύτερες από ό,τι είναι απολύτως απαραίτητο και ευνοούσαν υπερβολικά όχι μόνο GfW αλλά και τους λοιπούς πιστωτές (κυρίως αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους), των οποίων οι απαιτήσεις εξοφλήθηκαν στο ακέραιο.
- (50) Ακολούθως, η επίσημη διαδικασία έρευνας επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει τη χορήγηση του δανείου. Συγκεκριμένα, προέκυψαν αμφιβολίες για το κατά πόσον η χορήγηση του δανείου έγινε με όρους αγοράς (δεν χρεώθηκε ασφάλιστρο κινδύνου) και με επαρκείς εγγυήσεις.
- (51) Με την επέκταση της επίσημης διαδικασίας έρευνας τέθηκε εκ νέου το ερώτημα σχετικά με το ενδεχόμενο ενίσχυσης των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων. Σύμφωνα με τις τότε διαθέσιμες πληροφορίες, φαινόταν ότι η τιμή που καταβλήθηκε για το γλεύκος ήταν υψηλότερη από την τιμή της αγοράς, ότι ο στόχος της συναλλαγής δεν ήταν η μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά η υποστήριξη της αγοράς οίνου και γλεύκους, και ότι οι εγγυήσεις προς τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους που προβλέφθηκαν στο πλαίσιο της σύμβασης αγοράς ήταν ευνοϊκότερες από ό,τι κατά τους συνήθεις όρους της αγοράς.
- (52) Τις αμφιβολίες ως προς την τιμή επιβεβαίωσαν τα έγγραφα που προσκόμισε η Γερμανία μετά την πρώτη φορά που κινήθηκε η διαδικασία, σύμφωνα με τα οποία η τιμή ανά λίτρο επιτραπέζιου οίνου (χωρίς ΦΠΑ) από την περιοχή Rheinhessen του Παλατινάτου κυμαινόταν το 1999 από τουλάχιστον 0,26 ευρώ (Οκτώβριος/Νοέμβριος) έως 0,30 ευρώ (Ιούνιο έως Σεπτέμβριο), 0,35 ευρώ (Απρίλιος), και κατ' ανώτατο όριο 1,10 ευρώ (Φεβρουάριο, Ιούνιο, Νοέμβριο/Δεκέμβριο). Η ελάχιστη τιμή αγοράς που θα μπορούσε να επιτευχθεί για τους επιτραπέζιους οίνους κατά τη στιγμή της χορήγησης του δανείου ήταν ως εκ τούτου 0,26 ευρώ ανά λίτρο.
- (53) Συνεπώς, η μέση τιμή αγοράς —0,38 ευρώ ανά λίτρο γλεύκους— υπερέβαινε τη χαμηλότερη αγοραία τιμή των 0,26 ευρώ ανά λίτρο.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 273 της 9.9.1997, σ. 3.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 241 της 26.8.1999, σ. 9.

III. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

- (54) Σύμφωνα με πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή, η προαναφερόμενη παραίτηση από απαιτήσεις χρηματοδοτήθηκε με κεφάλαια του WAK. Η δημόσια αρχή χρηματοδότησης του WAK, το ομόσπονδο κράτος Ρηνανίας-Παλατινάτου, είχε εξετάσει την πιθανότητα εισφοράς κεφαλαίου λόγω της μειωμένης κεφαλαιακής βάσης του WAK, αλλά τελικά την απέρριψε.
- (55) Η Επιτροπή έλαβε καταγγελία σχετικά με εικαζόμενη κρατική ενίσχυση που αφορά την παραίτηση του WAK από απαιτήσεις του. Ο καταγγέλλων δήλωσε ότι η GfW ήταν ανταγωνίστρια του στην πώληση αποσταγμάτων οίνου και, ως αποτέλεσμα της παραίτησης του WAK από απαιτήσεις του υπέρ της εν λόγω εταιρείας, οι ανταγωνιστές είχαν σημαντικά προβλήματα να πωλήσουν τα δικά τους προϊόντα. Ο καταγγέλλων υπέβαλε διάφορα άρθρα εφημερίδων με πληροφορίες σχετικά με την παραίτηση του WAK από απαιτήσεις του προς όφελος της GfW.
- (56) Ο ίδιος καταγγέλλων διαβίβασε, επίσης, επιστολή που είχε λάβει από το γραφείο του εισαγγελέα Kaiserslautern (Zentralstelle für Wirtschaftsstrafsachen/Κεντρική υπηρεσία καταπολέμησης οικονομικού εγκλήματος), ως απάντηση σε επιστολή που είχε στείλει ο ίδιος καταγγέλλων. Στην επιστολή από το γραφείο του εισαγγελέα Kaiserslautern συνοψίζονται οι πληροφορίες που διαβίβασε ο καταγγέλλων, με τη μορφή των άρθρων εφημερίδων και δηλώσεων, και ενημερώνεται ο καταγγέλλων ότι, με βάση τις πληροφορίες που είχαν υποβληθεί, δεν υφίσταται λόγος για να κινηθεί διαδικασία ποινικής έρευνας (strafrechtliches Ermittlungsverfahren einzuleiten).

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (57) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις εκ μέρους ενδιαφερομένων στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας έρευνας.
- (58) Οι επιστολές που κατ' επανάληψη απέστειλε ο καταγγέλλων μετά την αρχική έναρξη της διαδικασίας δεν πρόσθεσαν νέα πραγματικά περιστατικά ή επιχειρήματα.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

V.1. Στοιχείο ενίσχυσης κατά τη στιγμή της χορήγησης του δανείου

- (59) Η Γερμανία διαβίβασε εκτενείς πληροφορίες για τους όρους του δανείου που χορήγησε η WAK στην GfW οι οποίες έχουν συμπεριληφθεί στην περιγραφή του μέτρου, στο τμήμα II.
- (60) Στις παρατηρήσεις της, η Γερμανία αποδέχεται ότι το επιτόκιο που χρέωσε το WAK για το δάνειο προς την GfW ήταν χαμηλότερο από το επιτόκιο της αγοράς. Η Γερμανία αναγνωρίζει ότι η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου της αγοράς και του επιτοκίου που χρεώθηκε συνιστά ενίσχυση υπέρ της GfW κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (61) Η Γερμανία παρέχει επίσης αποδείξεις ότι η GfW τέθηκε σε καθεστώς εκκαθάρισης και διαλύθηκε την 1η Ιουνίου 2005. Όλα τα αποθηκευμένα εμπορεύματα από τους εναπομένοντες

τομείς δραστηριότητας της εταιρείας πωλήθηκαν. Όλα τα έσοδα από αυτή την πώληση χρησιμοποιήθηκαν για τη διευθέτηση των απαιτήσεων του WAK. Με τον (ιδιώτη) αγοραστή είχε συμφωνηθεί να καταβληθεί στο WAK έως το τέλος του 2005 η αξία του συνόλου των αποθεμάτων σύμφωνα με το βιβλίο απογραφής της 31ης Δεκεμβρίου 2004. Η αξία τους καθορίστηκε σε 79 579,79 ευρώ, που ήταν η αρχική τιμή αγοράς τους. Η GfW διαγράφηκε από το εμπορικό μητρώο κατά τη διάρκεια του 2006 και δεν υπάρχει νόμιμος διάδοχος ή νομική οντότητα από την οποία θα ήταν δυνατόν να ανακτηθεί η ενίσχυση. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία ⁽¹⁰⁾ δεν είναι δυνατόν, κατά τη Γερμανία, να ανακτηθεί η ενίσχυση.

- (62) Η Γερμανία διαβεβαιώνει ότι ήταν σύμφωνη με τη συνήθη εμπορική πρακτική η μεταβίβαση από την GfW απλής, διευρυμένης ή παρατεταμένης επιφύλαξης κυριότητας στις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και τους εμπόρους σε σχέση με την πώληση του γλεύκους. Επιπλέον, η Γερμανία διαβεβαιώνει επίσης ότι ανταποκρινόταν στη συνήθη εμπορική πρακτική η αποδοχή εκ μέρους του WAK, για τη χορήγηση του δανείου στην GfW, της εξασφαλιστικής μεταβίβασης της κυριότητας των εμπορευμάτων παρά την επιφύλαξη της κυριότητας επ' αυτών.
- (63) Περαιτέρω, η Γερμανία δηλώνει ότι το γλεύκος αγοράστηκε το φθινόπωρο του 1999 από την GfW με την αγοραία τιμή, καθώς το 60 % του γλεύκους ήταν υψηλής ποιότητας (60 βαθμών Oechsle τουλάχιστον) και δεν επρόκειτο για γλεύκος προοριζόμενο για συνήθη επιτραπέζιο οίνο, όπως εκτιμήθηκε όταν κινήθηκε η διαδικασία. Σύμφωνα με τη Γερμανία, οι απαιτήσεις ποιότητας για την παραγωγή αφρώδους οίνου είναι υψηλότερες από τις απαιτήσεις για τους επιτραπέζιους οίνους (ελάχιστη πυκνότητα 60 και 44 βαθμών Oechsle, αντίστοιχα). Το υπόλοιπο 40 % του γλεύκους προοριζόταν για συνήθη επιτραπέζιο οίνο και αγοράστηκε προκειμένου να αξιοποιηθούν οι ευνοϊκές συνθήκες για προληπτική απόσταση.
- (64) Στις παρατηρήσεις της η Γερμανία τονίζει ότι η εμπορική στρατηγική της GfW προέβλεπε να αγοράσει για το 60 % των αποθεμάτων της μεγάλες ποσότητες γλεύκους υψηλής ποιότητας, το οποίο να μεταποιηθεί κατόπιν σε ομοιογενείς παρτίδες οίνου βάσης για αφρώδη οίνο (Sektgrundwein), σύμφωνα με τις απαιτήσεις των οινοποιείων σχετικά με την ομοιογένεια και την ποιότητα. Ο οίνος βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου πρέπει να έχει χαμηλή περιεκτικότητα SO₂ και υψηλή περιεκτικότητα οξέων φρούτου. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την αγορά του γλεύκους κατά τη φθινοπωρινή περίοδο πώλησης και τη μεταποίηση του σε οίνο βάσης από την ίδια την GfW.
- (65) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που δόθηκαν από τη Γερμανία, στην αγορά οίνου βάσης για αφρώδη οίνο, η βασική τιμή για το γλεύκος 60 βαθμών Oechsle ήταν 0,312 ευρώ ανά λίτρο. Για κάθε επιπλέον βαθμό Oechsle (με ανώτατο όριο 80 βαθμούς Oechsle) πληρωνόταν 0,005 ευρώ ανά λίτρο. Αυτός ήταν ο τρόπος καθορισμού της τιμής που πληρώθηκε στις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και εμπόρους για το υψηλής ποιότητας γλεύκος, δηλαδή για το 60 % του γλεύκους που αγοράστηκε.

⁽¹⁰⁾ Απόφαση της 21ης Μαρτίου 1990 στην υπόθεση C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Tubemeuse), Συλλογή σ. I-959.

- (66) Εν προκειμένω, η Γερμανία αναφέρεται στο θέμα της σχετικής αγοράς. Κατά την άποψη της Γερμανίας, η αγοραία τιμή για τους συνήθεις επιτραπέζιους οίνους δεν μπορεί να ληφθεί ως σημείο αναφοράς για το 60 % των αποθεμάτων, επειδή η καθοριστική αγορά για την GfW δεν είναι η αγορά του συνηθούς επιτραπέζιου οίνου, αλλά η αγορά του υψηλότερης ποιότητας οίνου βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου. Η Γερμανία αναφέρει επίσης τη θεωρία της δυνατότητας υποκατάστασης της ζήτησης, σύμφωνα με την οποία δύο προϊόντα δεν υπάγονται στην ίδια αγορά εφόσον ένα από αυτά δεν είναι δυνατό να αντικατασταθεί από το άλλο, ακόμη και αν η τιμή του πρώτου μεταβληθεί. Στην προκειμένη περίπτωση, οι ειδικές απαιτήσεις σχετικά με το γλεύκος και τον οίνο βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου καθιστούν αδύνατη την αντικατάστασή τους με γλεύκος ή οίνο βάσης για συνήθη επιτραπέζιο οίνο, ακόμη και εάν η τιμή του επιτραπέζιου οίνου μειωνόταν σημαντικά. Ως εκ τούτου, η μείωση της τιμής του επιτραπέζιου οίνου δεν θα επηρεάσει την τιμή του γλεύκους για την παραγωγή αφρώδους οίνου, επειδή δεν είναι δυνατόν να υποκαταστήσουν το ένα το άλλο.
- (67) Σύμφωνα με τις στατιστικές εισαγωγών της Ένωσης Γερμανών Οινοπαραγωγών (Deutsche Weinbauverband) για τα έτη 1998–2001, ο λευκός οίνος εισαγωγής, ο οποίος λόγω της υψηλής ποιότητάς του είναι κατάλληλος για την παραγωγή αφρώδους οίνου, είχε αγοραία τιμή 0,38 ευρώ ανά λίτρο, δηλαδή σημαντικά υψηλότερη από το 0,26 ευρώ ανά λίτρο που αφορούσε τον επιτραπέζιο οίνο. Στις παρατηρήσεις της, η Γερμανία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν δύο διακριτές αγορές: η αγορά των συνήθων επιτραπέζιων οίνων και γλεύκους για επιτραπέζιους οίνους και η αγορά των υψηλής ποιότητας οίνων βάσης και γλεύκους που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αφρώδους οίνου.
- (68) Σύμφωνα με τη Γερμανία θα πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά οίνου που δεν προσρίζεται για απόσταξη είναι η αγορά των υψηλής ποιότητας οίνων βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου, στην οποία είναι εφικτή πολύ υψηλότερη τιμή (0,38 ευρώ ανά λίτρο) και όχι η τιμή της αγοράς των συνήθων επιτραπέζιων οίνων (0,26 ευρώ ανά λίτρο). Κατά συνέπεια, ισχυρίζεται η Γερμανία, η τιμή που κατέβαλε για το γλεύκος η GfW ήταν σύμφωνη με την αγοραία τιμή στη σχετική αγορά και περιλάμβανε σύνθηδες περιθώριο κέρδους.
- (69) Επιπλέον, η GfW προγραμματίζε να συμμετάσχει στα ενωσιακά προγράμματα αποθεματοποίησης και απόσταξης (η GfW είχε προσφέρει προγενέστερα τις υπηρεσίες αυτές σε αμπελουργούς). Στο πλαίσιο του προγράμματος αποθεματοποίησης πληρώθηκε 0,06 ευρώ ανά λίτρο για το 20 % των αποθεμάτων που προβλεπόταν να πωληθεί αργότερα ως οίνος βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου. Στο πλαίσιο του προγράμματος απόσταξης καταβλήθηκε 0,50 – 0,55 ευρώ ανά λίτρο για το 40 % των αποθεμάτων που προωδήθηκαν στην απόσταξη.
- (70) Κατά την άποψη της Γερμανίας δεν ήταν δυνατό να ήταν επικερδείς οι δραστηριότητες αυτές, όταν το WAK χορήγησε το δάνειο στην GfW. Αφενός, η GfW σκόπευε να χρησιμοποιήσει το 40 % του γλεύκους που αγόρασε για προληπτική απόσταξη, τον Δεκέμβριο του 1999, όταν η τιμή απόσταξης ήταν σημαντικά υψηλότερη από την τιμή που αγοράς του γλεύκους (0,50 – 0,55 ευρώ ανά λίτρο). Αφετέρου, είχε προβλέψει ότι οι οινοπαραγωγοί αφρώδους οίνου θα πλήρωναν σχετικά καλές τιμές (μεταξύ 0,36 και 0,41 ευρώ ανά λίτρο) για τις μεγάλες παρτίδες ομοιογενούς, εγγυημένης

ποιότητας οίνου βάσης. Η Γερμανία θεωρεί ότι η GfW θα μπορούσε να είχε επιτύχει έσοδα από την πώληση σε τιμή 0,44 έως 0,46 ευρώ ανά λίτρο κατά μέσον όρο, τιμή πολύ υψηλότερη από τον μέσον όρο των 0,38 ευρώ ανά λίτρο που είχε καταβάλει στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμπορους.

- (71) Ο σχεδιασμός βασίστηκε στις εξής παραδοχές αναμενόμενων τιμών:

	Ποσότητα	Τιμή σε ευρώ/λίτρο
Απόσταξη	40 %	0,50 – 0,55
Επιδότηση της ΕΕ για την αποθεματοποίηση του οίνου/γλεύκους (1 έτος): 0,06 ευρώ/λίτρο και ακολούθως πώληση ως οίνου βάσης για παραγωγή αφρώδους οίνου	20 %	0,435
Πώληση ως οίνου βάσης για παραγωγή αφρώδους οίνου	40 %	0,375

- (72) Με βάση αυτές τις παραδοχές, αναμενόταν μέση τιμή πώλησης 0,44 – 0,46 ευρώ/λίτρο.

- (73) Από τις παραπάνω εκτιμήσεις προκύπτει ο ακόλουθος υπολογισμός αναμενόμενου κέρδους:

	Τιμή σε ευρώ/λίτρο
Τιμή αγοράς και μεταποίησης	0,37 – 0,38
Τα έσοδα από την πώληση οίνου βάσης για αφρώδη οίνο, την απόσταξη, τις επιδοτήσεις αποθεματοποίησης	0,44 – 0,46
Αναμενόμενο κέρδος	0,06 – 0,09

- (74) Για τη συνολική ποσότητα των 44 εκατ. λίτρων περίπου αναμενόταν κέρδος 2,64 έως 3,96 εκατ. ευρώ.

- (75) Η Γερμανία αναφέρει επίσης ότι η αγοραία τιμή για τους επιτραπέζιους οίνους (0,26 ευρώ ανά λίτρο) την οποία ανέφερε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αρχικές αποφάσεις ήταν η χαμηλότερη τιμή για τον επιτραπέζιο οίνο τον Νοέμβριο του 1999. Η πλήρης προσφερόμενη κλίμακα αγοραίων τιμών για τον επιτραπέζιο οίνο τον Νοέμβριο του 1999 ήταν 0,26 έως 0,56 ευρώ ανά λίτρο. Επιπλέον, αυτό ήταν το πλήρες εύρος τιμών ολόκληρο το έτος 1999. Το 2000 οι τιμές κυμάνθηκαν μεταξύ 0,20 και 0,41 ευρώ ανά λίτρο. Η Γερμανία επισημαίνει επίσης ότι το 60 % του γλεύκους που αγόρασε η GfW είχε μέση πυκνότητα 81 βαθμών Oechsle, η οποία ήταν πολύ μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη για τους επιτραπέζιους οίνους (44 βαθμοί Oechsle) και, φυσικά, αποτυπώθηκε στην τιμή που κατέβαλε η GfW για το γλεύκος.

V.2. Στοιχείο ενίσχυσης κατά τη στιγμή της υπόταξης των απαιτήσεων και της παραίτησης από απαιτήσεις

- (76) Σύμφωνα με τη Γερμανία, όταν τον Νοέμβριο του 2000 συντάχθηκε ενδιάμεση κατάσταση λογαριασμών διαπισώθηκε θέμα αφερεγγυότητας της GfW. Το έλλειμμα της

GfW ανερχόταν σε 6 εκατ. ευρώ περίπου, που επιβεβαιώθηκε με τον ισολογισμό της χρήσης 2000. Το έλλειμμα οφειλόταν στη μείωση της αξίας των αποθεμάτων υπό την κυριότητα της GfW μετά τη σημαντική πτώση των αγοραίων τιμών, που σήμαινε ότι η μοναδική δυνατότητα που είχε η GfW ήταν να πωλήσει τα αποθέματά της σε τιμή χαμηλότερη από εκείνη που είχε προβλεφθεί.

(77) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαβίβασε η Γερμανία, οι απαιτήσεις του WAK έναντι της GfW ανέρχονταν, στις 31 Οκτωβρίου 2000 σε 10 εκατ. ευρώ περίπου. Η GfW είχε παραχωρήσει στο WAK την εξασφαλιστική κυριότητα επί των αποθεμάτων, αξίας 5,7 εκατ. ευρώ. Οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι είχαν διαφορετικού βαθμού (απλή, διευρυμένη ή παρατεταμένη) εξασφαλιστική κυριότητα επί των εν λόγω αποθεμάτων. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το γερμανικό πτωχευτικό δίκαιο, οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι θα είχαν προτεραιότητα σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη Γερμανία, σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, η GfW θα έπρεπε να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων, ύψους 3,5 εκατ. ευρώ περίπου, προτού εξυπηρετήσει τις απαιτήσεις οποιουδήποτε άλλου πιστωτή.

(78) Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάσταση της υπερχρέωσης και να αποφευχθεί η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας σύμφωνα με το άρθρο 64 του τότε ισχύοντος γερμανικού νόμου περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (GmbHG λ.) σε συνδυασμό με το άρθρο 19 του InsO, ήταν απαραίτητο να ληφθούν επείγοντως μέτρα.

(79) Η Γερμανία επισημαίνει ότι το WAK, ως κύριος πιστωτής με υποδεέστερης τάξης εξασφάλιση πιστώσεων, είχε σημαντικό συμφέρον να αποφύγει επαπειλούμενη αφερεγγυότητα. Ως εκ τούτου, προσπάθησε να πείσει τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και τους εμπόρους να παραιτηθούν μέρους των απαιτήσεών τους και, επιπλέον, στις 4 Δεκεμβρίου 2000, συμφώνησε με την GfW τα ακόλουθα:

— να υποτάξει τις απαιτήσεις του κατά το ισόποσο της υπερχρέωσης υπό τον όρο ότι οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι θα συμφωνούσαν να παραιτηθούν από το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεών τους·

— μόνο εάν είναι αναγκαίο, να παραιτηθεί από το ισόποσο των απαιτήσεών του που συμφωνεί να υποτάξει.

(80) Μολονότι οι διαπραγματεύσεις άρχισαν επιτυχώς, με την πλειονότητα των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων να συμφωνούν να παραιτηθούν των απαιτήσεών τους, το αποτέλεσμα για την GfW ήταν τελικώς ανεπιτυχές λόγω της συντονισμένης δράσης από μερικές αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους και τους δικηγόρους τους. Δεν ήταν πρόθυμοι να παραιτηθούν των απαιτήσεών τους, λόγω της προνομιακής θέσης των εξασφαλίσεών τους, ως αποτέλεσμα της εκτεταμένης και παρατεταμένης επιφύλαξης κυριότητας, και άσκησαν αγωγές. Αυτές οι αγωγές εκδικάστηκαν από

δικαστήριο το οποίο πρότεινε συμφωνίες διακανονισμού. Στις συμφωνίες διακανονισμού προβλεπόταν η καταβολή από την GfW του 70 % των υπόλοιπων απαιτήσεων και η παραιτήση από το 30 % των απαιτήσεων. Το δικαστήριο αποφάσισε επίσης ότι η GfW θα έπρεπε να αναλάβει το 80 % των δικαστικών εξόδων. Ανάλογες συμφωνίες διακανονισμού προτάθηκαν και από άλλα δικαστήρια και, κατά συνέπεια, η GfW δεν μπορούσε πλέον να αναμένει ότι οι λοιπές αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι θα συμφωνούσαν να παραιτηθούν από το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεών τους. Επιπλέον, οι περισσότερες αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι δήλωσαν πλέον ότι θα ζητήσουν την κατά 100 % εξόφληση του υπόλοιπου 20 %. Το γεγονός ότι 1 700 από τις 2 700 αμπελοοινικές εκμεταλλεύσεις και εμπόρους είχαν ήδη δηλώσει ότι ήταν διατεθειμένοι να παραιτηθούν από μέρος των απαιτήσεών τους ήταν πλέον άνευ αντικειμένου, καθώς στο άρθρο 305A του γερμανικού νόμου περί αφερεγγυότητας προβλέπεται ότι εξώδικος συμβιβασμός (außergerichtliche Einigung) για τον διακανονισμό χρεών αποτυγχάνει όταν ένας πιστωτής αποφασίσει να προχωρήσει σε αναγκαστική εκτέλεση μετά την έναρξη των διαπραγματεύσεων για εξώδικο συμβιβασμό.

(81) Ως εκ τούτου, στις 21 Φεβρουαρίου 2001 η GfW υπέγραψε συμφωνία με το WAK, με βάση την οποία το WAK κάλυψε το έλλειμμα της GfW του έτους 2000, καθώς παραιτήθηκε απαιτήσεών του ύψους 5 005 441,60 ευρώ, δεν αξίωσε τόκους για το υπόλοιπο του χρέους της χρονικής περιόδου 1 Ιανουαρίου 2001 – 31 Δεκεμβρίου 2001 και ανέλαβε να αποπληρώσει τις απαιτήσεις των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων. Εξασφαλίστηκαν οι μη δευτερεύουσες απαιτήσεις. Αντιμετωπίστηκε η κατάσταση υπερχρέωσης και αποφεύχθηκαν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, ώστε η GfW να μπορέσει να συνεχίσει τις εμπορικές δραστηριότητές της.

(82) Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι τόσο η υπόταξη απαιτήσεων όσο και η παραιτήση από απαιτήσεις πληρούν το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή. Για την υποστήριξη αυτού του ισχυρισμού, η Γερμανία παραπέμπει στη σχετική νομολογία.

(83) Ενδέχεται να χρειάζεται παραιτήση από μέρος των απαιτήσεων προκειμένου να αυξηθεί το πράγματι ανακτώμενο ποσό⁽¹¹⁾. Έτσι θα ενεργούσε ο ιδιώτης πιστωτής προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες του. Σε περίπτωση που οι απαιτήσεις δεν είναι επαρκώς εξασφαλισμένες, η αναμονή εκ μέρους των πιστωτών αυξάνει τις πιθανότητες ανακτήσεως οφειλομένων ποσών χωρίς ζημία μόνον εάν ο οφειλέτης υπερβεί την κρίση και βελτιώσει τη θέση του⁽¹²⁾. Με την απόφασή του στην υπόθεση HANSA, το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέρριψε τη μέχρι τότε πρακτική της Επιτροπής να απαιτεί από τους ιδιώτες και τους δημόσιους πιστωτές να παραιτούνται από τις απαιτήσεις τους κατά μερίδια ανάλογα με τα οφειλόμενα. Αντ' αυτού, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και στην περίπτωση που είναι ασύμμετρα μεταξύ των διαφόρων πιστωτών τα μερίδια παραίτησης από τις απαιτήσεις τους. Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι καθοριστικής σημασίας για τον πιστωτή είναι η ιδιότητά του ως ενυπόθηκου, προνομίουχου ή εγγερόγραφου πιστωτή, δηλαδή η κατάταξη των εξασφαλίσεων των διαφόρων πιστωτών. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δημόσιος πιστωτής συμπεριφέρεται ως ιδιώτης πιστωτής όταν αποφασίζει

(11) Απόφαση της 29ης Απριλίου 1999 στην υπόθεση C-342/96, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. I-2459.

(12) Απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2007 στην υπόθεση C525/04, Ισπανία κατά Lenzing, Συλλογή σ. I-9947.

να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεών του, μετά από εκτενή και εύλογη εκτίμηση του ποσού που θα είναι δυνατόν να ανακτήσει, του κινδύνου της εκκαθάρισης και της δυνατότητας να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα της επιχείρησης (13). Τέλος, η Γερμανία παραπέμπει στην απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Huta Cynku, σύμφωνα με την οποία δεν υφίσταται πλεονέκτημα —επομένως ούτε και κρατική ενίσχυση— σε περίπτωση που η αναδιάρθρωση θα απέφερε περισσότερα έσοδα σε σχέση με την εκκαθάριση (14).

- (84) Για τους λόγους αυτούς η Γερμανία ισχυρίζεται ότι, εάν ληφθεί υπόψη η θέση του WAK ως κύριου πιστωτή και η υποδεέστερη εξασφάλιση των πιστώσεών του σε σχέση με τις αμπελοοινικές εκμεταλλεύσεις και εμπόρους, τόσο η υπόταξη των απαιτήσεων όσο και η παραίτηση από απαιτήσεις πληρούν το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή και δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση. Μετά από διαδικασία αφερεγγυότητας το WAK θα είχε απολέσει τουλάχιστον το ίδιο, κατά πάσα δε πιθανότητα σημαντικά μεγαλύτερο, ποσό των υπόλοιπων απαιτήσεων.
- (85) Μόνο χάρη στην αποφυγή της αφερεγγυότητας της GfW και στον διακανονισμό των υπόλοιπων απαιτήσεων των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων, το WAK κατοχύρωσε πλήρως τα εξασφαλιστικά δικαιώματά του στα υπόλοιπα αποθέματα και, συνεπώς, μπόρεσε να εξασφαλίσει μεγαλύτερο ποσοστό αποπληρωμής των απαιτήσεών του σε σύγκριση με το ποσό που θα απέφερε η διαδικασία αφερεγγυότητας.
- (86) Από εκ των προτέρων προοπτική, η συμπεριφορά του WAK ήταν ορθή, σύμφωνα με τη Γερμανία, καθώς το WAK επέτυχε να εξασφαλίσει υψηλότερο ποσοστό αποπληρωμής των απαιτήσεών του, αναβάθμισε την εξασφαλιστική του κυριότητα και αποφεύχθηκε η απειλούμενη αφερεγγυότητα της GfW. Σύμφωνα με τη Γερμανία, οποιαδήποτε ιδιωτική τράπεζα θα είχε ενεργήσει με τον ίδιο τρόπο στην ίδια κατάσταση.
- (87) Σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές, από εκ των προτέρων εκτίμηση των λογαριασμών της GfW θα προέκυπτε ότι, εάν η GfW συνέχιζε τη δραστηριότητά της, το WAK θα μπορούσε να αναμένει αποπληρωμές ύψους 5 112 918,81 ευρώ. Από την άλλη πλευρά, εάν η GfW είχε τεθεί σε διαδικασία αφερεγγυότητας, το μέγιστο ποσό αποπληρωμών στο WAK θα ανέρχονταν μόνο σε 2,4 εκατ. ευρώ. Πρόκειται λοιπόν για διαφορά αποπληρωμών ύψους 2,7 εκατ. ευρώ τουλάχιστον.
- (88) Αυτό επιβεβαιώνεται με έκθεση πραγματογνωμοσύνης από 3ης Φεβρουαρίου 2003, η οποία ανατέθηκε σε ανεξάρτητο ελεγκτή (15) από το WAK και υποβλήθηκε στις γερμανικές αρχές. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ήταν οικονομικά ενδεδειγμένο το WAK να υποτάξει τις απαιτήσεις

του, να παραιτηθεί μέρους των απαιτήσεών του κατά τα προαναφερόμενα ποσά και από μελλοντικές πληρωμές τόκων. Το συμπέρασμα αυτό στηρίζεται στους ακόλουθους λόγους που κοινοποίησε η Γερμανία:

- Εάν το WAK δεν είχε υποτάξει τις απαιτήσεις του και δεν είχε παραιτηθεί από απαιτήσεις και πληρωμές τόκων, η GfW θα έπρεπε να καταθέσει αίτηση κηρύξεως πτωχεύσεως και θα είχε τεθεί υπό εκκαθάριση. Οι απαιτήσεις του WAK θα έπρεπε να καλυφθούν από την πώληση των αποθεμάτων της GfW.
- Εάν η εταιρεία είχε τεθεί υπό εκκαθάριση θα είχε μειωθεί η αξία των αποθεμάτων της. Τα πραγματικά έσοδα από την πώληση των αποθεμάτων θα ήταν μόνο 50 % – 70 % περίπου της λογιστικής αξίας τους. Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των δικαιωμάτων εξασφάλισης των απαιτήσεων, τα έσοδα θα ανέρχονταν σε 1,84 – 2,4 εκατ. ευρώ.
- Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας είναι δαπανηρές.
- Ο γερμανικός πτωχευτικός κώδικας (deutsche Insolvenzordnung, «InsO») προβλέπει το δικαίωμα διαχωρισμού για τα προϊόντα με επιφύλαξη της κυριότητας επί αυτών, αλλά αποτελεί δικαίωμα του συνδίκου πτώχευσης να επιλέξει μεταξύ της εκτέλεσης της σύμβασης και του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 103 InsO). Ο διαχωρισμός των περιουσιακών στοιχείων είναι δυνατός μόνο εάν ο σύνδικος πτώχευσης αρνείται να εκτελέσει τη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτή, ο πιστωτής μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση, να απαιτήσει τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων και δικαιούται αποζημίωση για τη μη εκτέλεση της σύμβασης. Επιτρέπεται ο συμψηφισμός προκαταβολών. Από την άλλη πλευρά, η GfW θα μπορούσε να διεκδικήσει την ανάκτηση των πληρωμών που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί, ώστε να καταστεί δυνατός ο συμψηφισμός με την αποζημίωση για μη εκτέλεση της σύμβασης.
- Αντιθέτως, αφού το WAK υπέταξε μέρος των απαιτήσεών του, ήταν νομικά δυνατό να αποφευχθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας της GfW και, αφού το WAK παραιτήθηκε από μέρος των απαιτήσεών του και την καταβολή τόκων, το WAK είχε υπόλοιπες απαιτήσεις ύψους 5,15 εκατ. ευρώ, τις οποίες μπορούσε να αναμένει ότι θα ανακτήσει επειδή η GfW θα μπορούσε να συνεχίσει τις εμπορικές δραστηριότητές της.
- Επίσης, επισημαίνεται ότι, εάν είχαν κινηθεί οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, η GfW θα μπορούσε, σύμφωνα με τις διατάξεις περί αφερεγγυότητας, να έχει προσβάλει τις αποπληρωμές της περιόδου 1η Νοεμβρίου – 31η Δεκεμβρίου 2000 προς το WAK, που ανέρχονταν σε 1 440 476,92 ευρώ. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να υποχρεωθεί το WAK να επιστρέψει τα κεφάλαια αυτά.

(13) Απόφαση της 11ης Ιουλίου 2002 στην υπόθεση T-152/99, HAMSΑ κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. II-3049.

(14) Απόφαση της Επιτροπής, της 25ης Σεπτεμβρίου 2007, για την κρατική ενίσχυση C 32/06 (πρώην N 179/06) που έδωσε σε εφαρμογή η Πολωνία υπέρ της επιχείρησης Huta Cynku Miasteczko Śląskie SA, 2008/142/EK.

(15) Εταιρεία οικονομικού ελέγχου Falk & Co. GmbH.

- (89) Η Γερμανία επισημαίνει ότι από εκ των υστέρων αξιολόγηση προκύπτει ότι η υπόταξη και η παραίτηση από απαιτήσεις ήταν οικονομικά σκοπιμότερη, καθώς το ποσό που επιστράφηκε λόγω της αποφυγής της πτώχευσης της GfW ήταν 4 670 517,65 ευρώ, ήταν δηλαδή μεγαλύτερο από το ποσό των 2,4 εκατ. ευρώ που θα μπορούσε κατ' ανώτατο όριο να αναμένει κανείς στο πλαίσιο της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- (90) Η Γερμανία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, επειδή η υπόταξη και η παραίτηση πληρούσαν το κριτήριο του ιδιώτη πισωτή, δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους κατά την υπόταξη και παραίτηση από απαιτήσεις εκ μέρους του WAK.

VI. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

VI.1. Κοινή οργάνωση αγοράς

- (91) Μέχρι την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς⁽¹⁶⁾, η αμπελοκαλλιέργεια και η οινοποίηση καλύπτονταν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1493/1999. Στο άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 ορίζεται ότι στην παραγωγή και στο εμπόριο των προϊόντων που καλύπτονται από τον εν λόγω κανονισμό εφαρμόζονται τα άρθρα 87, 88 και 89 της Συνθήκης (νυν άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ). Πριν από τις 31 Ιουλίου 2000, η αμπελοκαλλιέργεια και η οινοποίηση καλύπτονταν από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 822/87. Στο άρθρο 76 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 ορίζεται ότι στην παραγωγή και στο εμπόριο των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται τα άρθρα 92, 93 και 94 της Συνθήκης (νυν άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ). Ως εκ τούτου, τα επίμαχα μέτρα πρέπει να εξεταστούν σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

VI.2. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

- (92) Στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζεται ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.
- (93) Το WAK είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου και χρηματοδοτείται εν μέρει από κεφάλαια του ομόσπονδου κράτους της Ρηνανίας-Παλατινάτου και εν μέρει από επιβαρύνσεις υπέρ τρίτων. Ως εκ τούτου το μέτρο χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους.
- (94) Η χορήγηση ενίσχυσης σε επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών όταν η επιχείρηση

δραστηριοποιείται σε αγορά ανοιχτή στις εμπορικές συναλλαγές εντός της Ένωσης⁽¹⁷⁾. Είναι σημαντικότερες οι εμπορικές συναλλαγές γεωργικών προϊόντων εντός της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η εν λόγω ενίσχυση είναι πιθανό να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών⁽¹⁸⁾.

- (95) Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, για την εκτίμηση του εάν ορισμένο κρατικό μέτρο συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, πρέπει να προσδιοριστεί εάν η ωφελούμενη επιχείρηση αντλεί οικονομικό όφελος το οποίο δεν θα είχε αποκομίσει υπό τις συνθήκες συνθήκες της αγοράς⁽¹⁹⁾ ή/και εάν το μέτρο κατέστησε δυνατό στην επιχείρηση να αποφύγει να επωμιστεί τις δαπάνες που κανονικά έπρεπε να πραγματοποιηθούν από τους οικονομικούς πόρους της⁽²⁰⁾. Αυτό θα ήταν πράγματι επαρκής ένδειξη δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού⁽²¹⁾.

VI.2.1. Ύπαρξη ενίσχυσης υπέρ της Gesellschaft für Weinabsatz (GfW)

VI.2.1.a. Η χορήγηση του δανείου από το WAK

- (96) Το WAK χορήγησε το φθινόπωρο του 1999 δάνειο ύψους 15 302 696,25 ευρώ. Η GfW χρεώθηκε για την περίοδο του δανείου με επιτόκιο μεταξύ 3,28 % και 5,25 %. Δεν χρεώθηκε ασφάλιστρο κινδύνου. Το επιτόκιο αναφοράς στη Γερμανία την περίοδο αυτή κυμαινόταν μεταξύ 5,23 % και 6,33 %.
- (97) Η Γερμανία συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η χορήγηση του δανείου δεν έγινε με όρους αγοράς. Εάν το δάνειο είχε χορηγηθεί με όρους της αγοράς, θα είχε χρεωθεί υψηλότερο επιτόκιο αναφοράς και πρόσθετο ασφάλιστρο κινδύνου, λόγω των περιορισμένων εγγυήσεων του δανείου.

- (98) Επειδή στην GfW παρασχέθηκε οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο δεν θα είχε λάβει υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το δάνειο που χορηγήθηκε στην GfW περιείχε στοιχείο κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Το στοιχείο ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που χρεώθηκε και του επιτοκίου της αγοράς προσαυξημένου με επαρκές ασφάλιστρο κινδύνου.

- (99) Πιθανή μετακύλιση της ενίσχυσης σε νόμιμους διαδόχους

⁽¹⁷⁾ Βλέπε ιδίως την απόφαση της 13ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση C-102/87, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. 4067.

⁽¹⁸⁾ Οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές της Γερμανίας στον τομέα του οίνου ανήλθαν το 1999 σε 10 364 600 λίτρα (εισαγωγές) και 1 881 900 λίτρα (εξαγωγές). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τη Ρηνανία-Παλατινάτο. (Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία της Γερμανίας.)

⁽¹⁹⁾ Απόφαση της 11ης Ιουλίου 1996 στην υπόθεση C-39/94, SFEI και λοιποί, Συλλογή σ. I-3547, σκέψη 60.

⁽²⁰⁾ Απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990 στην υπόθεση C-301/87, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. I-307, σκέψη 41.

⁽²¹⁾ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 στην υπόθεση C-730/79, Philip Morris κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. 2671.

⁽¹⁶⁾ ΕΕ L 148 της 6.6.2008, σ. 1.

- (100) Σύμφωνα με τη Γερμανία, η GfW τέθηκε σε καθεστώς εκκαθάρισης και διαλύθηκε την 1η Ιουνίου 2005. Όλα τα υπόλοιπα αποθέματα από τους εναπομένοντες τομείς δραστηριότητας της εταιρείας πωλήθηκαν. Όλα τα έσοδα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή του WAK. Με τον (ιδιώτη) αγοραστή είχε συμφωνηθεί να καταβληθεί στο WAK έως το τέλος του 2005 η αξία του συνόλου των αποθεμάτων σύμφωνα με το βιβλίο απογραφής της 31ης Δεκεμβρίου 2004. Η αξία τους καθορίστηκε σε 79 579,79 ευρώ, που ήταν η αρχική τιμή αγοράς τους. Η GfW διαγράφηκε από το εμπορικό μητρώο κατά τη διάρκεια του 2006 και δεν υπάρχει νόμιμος διάδοχος ή νομική οντότητα από την οποία θα ήταν δυνατόν να ανακτηθεί η ενίσχυση. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τη Γερμανία, δεν είναι δυνατόν να ανακτηθεί η ενίσχυση με βάση την πάγια νομολογία ⁽²²⁾.
- (101) Δεδομένου ότι εκποιήθηκαν τα υπόλοιπα στοιχεία ενεργητικού της GfW, ο αγοραστής θα μπορούσε ενδεχομένως να ωφεληθεί από την ενίσχυση που χορηγήθηκε στην GfW. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο αγοραστής κατέβαλε την αρχική τιμή αγοράς και ότι στην αγορά είχε σημειωθεί πτώση τα προηγούμενα έτη, είναι σαφές ότι η τιμή που κατέβαλε ο αγοραστής αντιστοιχούσε τουλάχιστον στις αγοραίες τιμές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι στον αγοραστή των υπόλοιπων αποθεμάτων της GfW δεν μετακλιστηκε καμία ενίσχυση. Ταυτόχρονα, η GfW έπαυσε να υφίσταται και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει ενίσχυση που είναι δυνατόν να ανακτηθεί.
- VI.2.1.β. Η υπόταξη των απαιτήσεων εκ μέρους του WAK και η παραίτηση από απαιτήσεις του
- (102) Η υπόταξη των απαιτήσεων εκ μέρους του WAK και η παραίτηση του από απαιτήσεις και καταβολή τόκων χρηματοδοτήθηκαν από ίδιους πόρους του WAK και αντίστοιχο δάνειο που έλαβε το WAK και, επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι χρηματοδοτήθηκαν με κρατικούς πόρους.
- (103) Για να καθοριστεί κατά πόσον η υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις και καταβολή τόκων συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, είναι απαραίτητο να εξακριβωθεί κατά πόσον στην GfW παρασχέθηκε οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο δεν θα είχε λάβει υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς ή/και κατά πόσον το μέτρο επέτρεψε στην GfW να αποφύγει να επωμιστεί τις δαπάνες που κανονικά έπρεπε να πραγματοποιηθούν με ίδιους οικονομικούς πόρους. Η εκτίμηση αυτή πρέπει να γίνει με το κριτήριο του ιδιώτη πισωτή. Με βάση το κριτήριο του ιδιώτη πισωτή αξιολογείται κατά πόσο, υπό τις ίδιες συνθήκες της αγοράς, ο ιδιώτης πισωτής θα είχε ενεργήσει ή θα ενεργούσε κατά τον ίδιο τρόπο που έπραξε ο δημόσιος πισωτής.
- (104) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, ενδέχεται να χρειάζεται παραίτηση από μέρος των απαιτήσεων προκειμένου να αυξηθεί το πράγματι ανακτώμενο ποσό. Έτσι θα ενεργούσε ο ιδιώτης πισωτής προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες του ⁽²³⁾. Σε περίπτωση που οι απαιτήσεις δεν είναι επαρκώς εξασφαλισμένες, η αναμονή εκ μέρους των πισωτών αυξάνει τις πιθανότητες ανακτήσεως οφειλομένων ποσών χωρίς ζημία μόνον εφόσον ο οφειλέτης υπερβεί την κρίση και βελτιώσει τη θέση του ⁽²⁴⁾.
- (105) Με την απόφασή του στην υπόθεση HANSA ⁽²⁵⁾, το Πρωτοδικείο απέρριψε τη μέχρι τότε πρακτική της Επιτροπής να απαιτεί από τους ιδιώτες και τους δημόσιους πισωτές να παραιτούνται από τις απαιτήσεις τους κατά μερίδια ανάλογα με τα οφειλόμενα. Αντ' αυτού, το Δικαστήριο έκρινε ότι το κριτήριο του ιδιώτη πισωτή μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και στην περίπτωση που είναι ασύμμετρα μεταξύ των διαφόρων πισωτών τα μερίδια παραίτησης από τις απαιτήσεις τους. Στις σκέψεις 168 και 169 της απόφασης ορίζεται ότι:
- «(168) Όταν μια επιχείρηση που αντιμετωπίζει σημαντική επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασής της προτείνει στους δανειστές της μια συμφωνία, ή μια σειρά συμφωνιών, για τη ρύθμιση του χρέους της, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση της και να αποφευχθεί η θέση της υπό εκκαθάριση, κάθε δανειστής πρέπει να προβεί σε επιλογή μεταξύ, αφενός, του ποσού που του προσφέρεται στο πλαίσιο της προτεινόμενης συμφωνίας και, αφετέρου, του ποσού που εκτιμά ότι μπορεί να ανακτήσει κατά το πέρας της ενδεχόμενης θέσεως της επιχείρησης υπό εκκαθάριση. Η επιλογή του επηρεάζεται από σειρά παραγόντων, όπως η ιδιότητα του ως ενυπόθηκου, προνομιούχου ή εγχειρόγραφου δανειστή, η φύση και η έκταση των ενδεχομένων ασφαλειών που κατέχει, η αξιολόγηση των πιθανοτήτων εξυγίανσής της επιχείρησης καθώς και το κέρδος που θα απεκόμιζε σε περίπτωση εκκαθάρισής. Αν αποδεικνυόταν, παραδείγματός χάριν, ότι, στην περίπτωση εκκαθάρισής μιας επιχείρησης, η αξία των στοιχείων του ενεργητικού της επιτρέπει την ικανοποίηση μόνον των ενυπόθηκων και προνομιούχων απαιτήσεων, οι εγχειρόγραφες απαιτήσεις ουδεμία αξία θα είχαν. Σε τέτοια κατάσταση, το γεγονός ότι ένας εγχειρόγραφος δανειστής δέχεται να παραιτηθεί από την ικανοποίηση σημαντικού μέρους της απαιτήσεώς του δεν συνιστά πραγματική θυσία.
- (169) Από τα ανωτέρω προκύπτει ιδίως ότι, εφόσον δεν είναι γνωστοί οι παράγοντες που καθορίζουν τις αντίστοιχες αξίες των επιλογών που προσφέρονται στους δανειστές, το απλό γεγονός ότι υφίσταται προφανής δυσαναλογία μεταξύ των ποσών από τα οποία παραιτήθηκαν οι διάφορες κατηγορίες δανειστών δεν επιτρέπει, καθεαυτό, τη συναγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά την αιτία που τους ώθησε να δεχθούν τις προτεινόμενες διαγραφές χρεών.»
- (106) Επιπλέον, στην υπόθεση HANSA ⁽²⁶⁾ το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι δημόσιος πισωτής ενεργεί ως ιδιώτης πισωτής όταν αποφασίζει να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεών του, μετά από εκτενή και εύλογη εκτίμηση του ποσού που θα είναι δυνατόν να ανακτήσει, του κινδύνου της εκκαθάρισης και της δυνατότητας να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα της επιχείρησης. Τέλος, στην απόφασή της στην υπόθεση Huta Cynku ⁽²⁷⁾, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υφίσταται πλεονέκτημα —επομένως ούτε και κρατική ενίσχυση— σε περίπτωση που η αναδιάρθρωση θα απέφερε περισσότερα έσοδα σε σχέση με την εκκαθάριση.

⁽²²⁾ Βλέπε υποσημείωση 10.⁽²³⁾ Βλέπε υποσημείωση 11.⁽²⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.⁽²⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 13.⁽²⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 13.⁽²⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 14.

- (107) Με βάση τη νομολογία που αναφέρεται ανωτέρω, κατά την αξιολόγηση του εάν ιδιώτης πιστωτής θα είχε ενεργήσει ή έχει ενεργήσει κατά τον ίδιο τρόπο με το WAK, πρέπει να εξεταστούν οι επιλογές που είχε το WAK όταν διαπιστώθηκε θέμα αφερεγγυότητας της GfW και ποιες θα ήταν οι οικονομικές επιπτώσεις αυτών των επιλογών. Ως δεύτερο βήμα, είναι επίσης απαραίτητη η ίδια έρευνα όσον αφορά τις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και εμπόρους και, ακολούθως, να εκτιμηθεί κατά πόσον η κατάσταση που αντιμετώπιζε το WAK είναι δυνατόν να συγκριθεί και αξιολογηθεί με βάση τις ενέργειες των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων.
- (108) Όταν το WAK ενημερώθηκε σχετικά με την επαιτούμενη αφερεγγυότητα της GfW είχε δύο επιλογές. Είχε τη δυνατότητα είτε να επιτρέψει να κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας είτε να προσπαθήσει να την αποφύγει, με την επίτευξη συμφωνίας με την GfW που θα καθιστούσε δυνατή τη συνέχιση των εμπορικών δραστηριοτήτων της. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαβίβασε η Γερμανία και την πραγματογνωμοσύνη ανεξάρτητου ελεγκτή από τις 3 Φεβρουαρίου 2003 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 88), οι οικονομικές επιπτώσεις των δύο αυτών επιλογών, σύμφωνα με τη Γερμανία, ήταν οι ακόλουθες. Εκ των προτέρων, στην περίπτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας, το WAK θα μπορούσε να αναμένει να ανακτήσει κατ' ανώτατο όριο περίπου 2,4 εκατ. ευρώ των απαιτήσεών του. Εάν το WAK υπέγραφε με την GfW συμφωνία με την οποία παραιτείτο από μέρος των απαιτήσεών του και, με τον τρόπο αυτό, καθιστούσε δυνατή τη συνέχιση των εμπορικών δραστηριοτήτων της GfW, το WAK μπορούσε εκ των προτέρων να αναμένει να ανακτήσει περίπου 5,1 εκατ. ευρώ των απαιτήσεών του. Κατά συνέπεια, το WAK θα μπορούσε να αναμένει να ανακτήσει 2,7 εκατ. ευρώ περισσότερα εάν καθιστούσε δυνατό να αποφευχθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας. Κατά πόσον οι αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και έμποροι ήταν διατεθειμένοι να πράξουν το ίδιο είχε ελάχιστη επίπτωση στους υπολογισμούς του ποσού ανάκτησης, αλλά δεν αλλάζει το αποτέλεσμα της σύγκρισης των δύο επιλογών.
- (109) Το ποσό ανάκτησης σε περίπτωση αφερεγγυότητας εκτιμήθηκε σε 2,4 εκατ. ευρώ στην πραγματογνωμοσύνη, η οποία βασίστηκε στην παραδοχή εκ μέρους της Γερμανίας ότι η αποπληρωμή των απαιτήσεων των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων, ύψους 4,4 εκατ. ευρώ, θα έπρεπε να προταχθεί της αποπληρωμής των απαιτήσεων του WAK. Ωστόσο, κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πριν από τις απαιτήσεις του WAK θα έπρεπε, σύμφωνα με τον γερμανικό πτωχευτικό κώδικα (InsO), να αποπληρωθούν μόνο οι απαιτήσεις των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων με παρατεταμένη επιφύλαξη κυριότητας. Οι λοιπές απαιτήσεις ήταν ισότιμες με τις απαιτήσεις του WAK. Ωστόσο, οι υπολογισμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δείχνουν ότι, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ήταν πλήρως ισότιμες οι απαιτήσεις του WAK και οι απαιτήσεις των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων, το μέγιστο ποσό που θα μπορούσε να αναμένει να ανακτήσει το WAK θα ήταν 4,7 εκατ. ευρώ σε περίπτωση αφερεγγυότητας (με την εκτίμηση ότι το μέγιστο συνολικό ποσό αποπληρωμής θα ήταν 6,8 εκατ. ευρώ σε περίπτωση αφερεγγυότητας, το οποίο θα κατανεμόταν στο WAK και στις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις κατ' αναλογία των απαιτήσεών τους — 10 εκατ. ευρώ απαιτήσεις του WAK και 4,4 εκατ. ευρώ απαιτήσεις των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων). Συνεπώς, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εκ των προτέρων ευνοϊκότερη επιλογή του WAK θα ήταν να καταστεί δυνατόν να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα της GfW.
- (110) Από την άλλη πλευρά, ήταν τελείως διαφορετικός ο υπολογισμός όσον αφορά τις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και εμπόρους. Πρώτον, είχαν ήδη λάβει το 80 % της πληρωμής για την παράδοση των προϊόντων τους. Δεύτερον, σύμφωνα με την προσφορά της GfW, θα αποπληρωνόταν μόνο το 10 % από το 20 % των υπόλοιπων απαιτήσεών τους. Στην πραγματικότητα, αυτό σήμαινε ότι, εάν υπέγραφαν τη συμφωνία, θα λάμβαναν μόνο ένα πρόσθετο 2 % του συμφωνηθέντος τιμήματος. Αυτό ήταν με βεβαιότητα λιγότερο απ' ό,τι θα μπορούσαν να αναμένουν από τη διαδικασία αφερεγγυότητας, ανεξάρτητα από την τάξη των εξασφαλίσεών τους (απλή, διευρυμένη ή παρατεταμένη κυριότητα). Κατά μέσο όρο θα μπορούσαν να αναμένουν να λάβουν το 48 % των υπόλοιπων απαιτήσεών τους (2,1 εκατ. ευρώ από το συνολικά οφειλόμενο ποσό των 4,4 εκατ. ευρώ). Συνεπώς, δεν πρέπει να προκαλεί έκπληξη το ότι μερικές από τις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και εμπόρους αρνήθηκαν την προσφορά της GfW. Τρίτον, πρέπει να ήταν προφανές ότι θα ήταν προς το συμφέρον του WAK να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεών του και να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα της GfW, έστω και εάν οι αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και έμποροι δεν έπρατταν το ίδιο, πράγμα που θα καθιστούσε δυνατόν να ανακτήσουν οι αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και έμποροι μεγαλύτερο μερίδιο των υπόλοιπων απαιτήσεών τους από το 10 % που προβλεπόταν στην προσφορά της GfW. Τέταρτον, αρκετοί από αυτούς είχαν ήδη προσφύγει δικαστικώς κατά της GfW και το δικαστήριο είχε αποφανθεί προς όφελός τους, υποχρεώνοντας την GfW να αποπληρώσει το 80 % των υπόλοιπων απαιτήσεών.
- (111) Μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, παρά το γεγονός ότι οι αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και έμποροι και το WAK ήταν όλοι πιστωτές της GfW, οι επιλογές και τα αποτελέσματα αυτών των επιλογών για την WAK, αφενός, και τις αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και εμπόρους, αφετέρου, ήταν τόσο ανάμοια, ώστε να μην είναι συγκρίσιμα. Το γεγονός ότι οι αμπελοοικονομικές επιχειρήσεις και έμποροι επέλεξαν να μην παραιτηθούν από τις απαιτήσεις τους δεν θα πρέπει να επηρεάσει αρνητικά την κρίση του κατά πόσον το WAK ενήργησε σύμφωνα με το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή.
- (112) Σταθμίζοντας τις διάφορες επιλογές του WAK, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μερική υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις, στις 4 Δεκεμβρίου 2000 και στις 21 Φεβρουαρίου 2001, συνολικού ύψους 5 005 441,60 ευρώ, και η παραίτηση από πληρωμές τόκων, στις 31 Δεκεμβρίου 2000, ήταν η πιο συμφέρουσα επιλογή για το WAK και, ως εκ τούτου, είναι σύμφωνες με το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή. Η υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις σημαίνουν αναστολή πληρωμών, που είναι πιο συμφέρουσα για τον πιστωτή σε σύγκριση με την εκκαθάριση. Σύμφωνα με πάγια νομολογία⁽²⁸⁾, ο δημόσιος πιστωτής θα πρέπει να συγκρίνει προσεκτικά τα πλεονεκτήματα που θα είχε αν εισέπραττε το ποσό

⁽²⁸⁾ Απόφαση της 29ης Απριλίου 1999 στην υπόθεση C-342/96, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. I-2459, σκέψη 46· απόφαση της 29ης Ιουνίου 1999 στην υπόθεση C-256/97, DMT, Συλλογή σ. I-3913, σκέψη 24· και απόφαση της 11ης Ιουλίου 2002 στην υπόθεση T-152/99, HAMSA κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. II-3049, σκέψη 168.

που του προσφέρεται σύμφωνα με σχέδιο αναδιάρθρωσης και το ποσό που θα μπορούσε να λάβει στο πλαίσιο ενδεχόμενης διαδικασίας εκκαθάρισης της επιχείρησης. Ως εκ τούτου, η GfW δεν αποκόμισε κανένα πλεονέκτημα που δεν θα είχε χορηγηθεί υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς και, συνεπώς, δεν χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην GfW, ως αποτέλεσμα της απόφασης του WAK να υποτάξει τις απαιτήσεις του και να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεων του.

(113) Όταν κινήθηκε η διαδικασία εκφράστηκαν αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον το WAK περιόρισε στο ελάχιστο δυνατό την υπόταξη των απαιτήσεων του και την παραίτηση από απαιτήσεις του. Ωστόσο, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Γερμανίας, το WAK παραιτήθηκε από το μερίδιο των απαιτήσεων του που ήταν αναγκαίο για να καλυφθεί η υπερχρέωση της GfW το 2000, που ήταν απαραίτητο σύμφωνα με τον γερμανικό πτωχευτικό κώδικα (βλέπε αιτιολογική σκέψη 25) προκειμένου να αποφευχθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας και να καταστεί δυνατή η συνέχιση των εμπορικών δραστηριοτήτων της GfW. Στην πρώτη σύμβαση μεταξύ GfW και WAK (που υπογράφηκε στις 4 Δεκεμβρίου 2000) προκειμένου να αποφευχθεί η πτώχευση της GfW, το WAK συμφωνεί με την GfW να υποτάξει τις απαιτήσεις του κατά το ισόποσο της υπερχρέωσης υπό τον όρο ότι οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι συμφωνήσουν να παραιτηθούν από το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεων τους και, εφόσον είναι αναγκαίο, να παραιτηθεί από το ποσό απαιτήσεων του που συμφωνεί να υποτάξει (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 79 και 80). Το ποσό της παραίτησης από απαιτήσεις ήταν τελικά μεγαλύτερο από το αρχικώς αναμενόμενο επειδή παρά τις προσπάθειες του WAK και της GfW να πείσουν τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους να συνεισφέρουν στην αποφυγή της πτώχευσης της GfW (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 79 και 80 των παρατηρήσεων της Γερμανίας), οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι αποφάσισαν να μην παραιτηθούν από τις απαιτήσεις τους για τους λόγους που αναφέρονται στην ανωτέρω αιτιολογική σκέψη 110. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 108, η απόφαση των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων να μην παραιτηθούν από μέρος των υπόλοιπων απαιτήσεων τους είχαν περιορισμένη μόνο επίπτωση στην οικονομική εκτίμηση από το WAK και δεν άλλαξε το αποτέλεσμα αυτής της εκτίμησης ότι ήταν οικονομικά πιο συμφέρον για το WAK να αποφευχθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας της GfW.

(114) Η Επιτροπή καταλήγει επομένως στο συμπέρασμα ότι η μερική υπόταξη των απαιτήσεων του WAK και η παραίτηση του από απαιτήσεις ήταν η πιο συμφέρουσα επιλογή για το WAK και, ως εκ τούτου, ανταποκρίνεται στην αρχή του ιδιώτη πιστωτή και, συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση υπέρ της GfW κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

VI.2.2. Ύπαρξη ενίσχυσης υπέρ των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων

(115) Όταν κινήθηκε και, ακολούθως, επεκτάθηκε η επίσημη διαδικασία έρευνας ανέκυψαν ερωτήματα σχετικά με ενδεχόμενη ενίσχυση υπέρ των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων. Πρώτον, η τάξη των εξασφαλίσεων που είχε παράσχει η GfW τις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους κατά τη στιγμή της αγοράς φαινόταν σχετικά ισχυρή και διατυπώθηκαν αμφιβολίες κατά πόσον η τάξη των εξασφαλίσεων που

είχαν παρασχεθεί ήταν σύμφωνη με τη συνήθη εμπορική πρακτική. Δεύτερον, εκτιμήθηκε ότι η τιμή που καταβλήθηκε για την αγορά του γλεύκους ήταν υψηλότερη της αγοραίας τιμής. Τρίτον, αμφισβητήθηκε η απόφαση των αμπελοοινικών επιχειρήσεων και εμπόρων να μην παραιτηθούν από μέρος των απαιτήσεων τους, όταν η GfW αντιμετώπιζε αφερεγγυότητα, σε συνδυασμό με την απόφαση του WAK να υποτάξει τις απαιτήσεις του και, ακολούθως, να παραιτηθεί από μέρος των απαιτήσεων του, παρόλο που οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι αποφάσισαν να μην παραιτηθούν από το 90 % των υπόλοιπων απαιτήσεων τους (20 % της αξίας των αποθεμάτων).

VI.2.2.a. Η τάξη των εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί όταν αγοράστηκε το γλεύκος

(116) Στις παρατηρήσεις της, η Γερμανία διαβεβαίωσε ότι η απλή, η διευρυμένη ή η παρατεταμένη εξασφαλιστική κυριότητα που είχε παρασχεθεί στις διάφορες αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους σε σχέση με την αγορά του γλεύκους ήταν πράγματι σύμφωνη με τη συνήθη εμπορική πρακτική. Αυτό σημαίνει ότι, μολονότι ήταν σχετικά ισχυρή η τάξη των εξασφαλίσεων που διέθεταν οι αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμποροι, ιδιαίτερα εκείνων που είχαν παρασχεθεί με παρατεταμένη επιφύλαξη κυριότητας, ήταν σύμφωνη με τη συνήθη εμπορική πρακτική και δεν ήταν ισχυρότερη από ό,τι θα είχε συμφωνηθεί με ιδιώτη αγοραστή.

(117) Η Επιτροπή παραπέμπει στις συστάσεις⁽²⁹⁾ της Bundesverband der Deutschen Weinkellereien und des Weinfachhandels eV, Trier (Ομοσπονδιακή Ένωση Οινοποιείων και Λιανοπωλητών Οίνου της Γερμανίας, με έδρα το Τρίερ), της Bundesverband der Deutschen Weinkommissionäre eV, Mainz (Ομοσπονδιακή Ένωση Οινεμπόρων της Γερμανίας, με έδρα το Μάιντς) και της Deutsche Weinbauverband eV, Bonn (Ομοσπονδιακή Ένωση Αμπελοοινικών Επιχειρήσεων, με έδρα τη Βόννη), που καταχωρίστηκαν από την Bundeskartellamt (Γερμανική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για τις Συμπράξεις) σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 3 αριθ. 2 του νόμου κατά των περιορισμών του ανταγωνισμού (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen)⁽³⁰⁾. Η πρώτη έκδοση των συστάσεων είχε καταχωριστεί το 1990 και η επίκαιρη έκδοση το 2005. Οι συστάσεις αυτές καθιστούν σαφές ότι εάν το πλήρες τίμημα αγοράς δεν έχει καταβληθεί κατά τη στιγμή της μεταφοράς των εμπορευμάτων, ο πωλητής θα πρέπει να διατηρεί την κυριότητα μέχρις ότου ο αγοραστής εξοφλήσει το τίμημα αγοράς. Στην προκειμένη περίπτωση ήταν διαφορετική η τάξη των εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους. Μόνο αυτοί με παρατεταμένη επιφύλαξη κυριότητας είχαν πλήρη εξασφάλιση αποπληρωμής. Αυτό σημαίνει ότι η τάξη των εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους δεν ήταν κατά μέσο όρο τόσο ισχυρή όσο προβλέπεται στις συστάσεις που αναφέρονται ανωτέρω. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, λαμβάνοντας

⁽²⁹⁾ http://www.doerr-weinkommission.de/fileadmin/user_upload/agb_doerr.pdf

⁽³⁰⁾ http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_deutsch/Konditionenempfehlungen0509.pdf

υπόψη τις συστάσεις και την τάξη των εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί, αποδέχεται τις διαβεβαιώσεις της Γερμανίας ότι η τάξη των εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και εμπόρους στην προκειμένη περίπτωση ανταποκρίνεται στη συνήθη εμπορική πρακτική και δεν ήταν ευνοϊκότερη από ό,τι για κανονική σύμβαση μεταξύ δύο ιδιωτικών επιχειρήσεων, και, επομένως, δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

VI.2.2.β. Η τιμή που καταβλήθηκε για το γλεύκος όταν αγοράστηκε

- (118) Όταν κινήθηκε η διαδικασία είχε δηλωθεί ότι η τιμή που είχε καταβάλει η GfW για την αγορά του γλεύκους ήταν υψηλότερη της αγοραίας τιμής. Επειδή ως αγοραία τιμή χρησιμοποιήθηκε η τιμή για τον επιτραπέζιο οίνο, η τιμή αναφοράς ήταν 0,26 ευρώ ανά λίτρο. Στις παρατηρήσεις της, η Γερμανία παρείχε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματική στρατηγική της GfW, σύμφωνα με τις οποίες η σχετική αγορά δεν ήταν η αγορά συνήθους επιτραπέζιου οίνου και ότι η στρατηγική της GfW ήταν τριπλή. Πρώτον, να αγοράσει επιτραπέζιο οίνο προκειμένου να συμμετάσχει στο πρόγραμμα της ΕΕ για την απόσταξη (40 % του αποθέματος). Δεύτερον, να αγοράσει γλεύκος υψηλής ποιότητας προκειμένου να το πωλήσει στην αγορά οίνου βάσης υψηλής ποιότητας για την παραγωγή αφρώδους οίνου (60 % του αποθέματος). Τρίτον, να συμμετάσχει στο πρόγραμμα της ΕΕ για την αποθεματοποίηση με το 20 % του αποθέματος προτού το πωλήσει για την παραγωγή αφρώδους οίνου. Κατά την ανάλυση του κατά πόσον δύο προϊόντα ανήκουν στην ίδια αγορά, η Επιτροπή κάνει χρήση της ανακοίνωσης της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁽³¹⁾. Σύμφωνα με το σημείο 7 της ανακοίνωσης «Η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατόν να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».
- (119) Η αγορά γλεύκους με σκοπό τη συμμετοχή στο πρόγραμμα της ΕΕ για την απόσταξη είναι βέβαια η αγορά για τον συνήθη επιτραπέζιο οίνο. Ωστόσο, η σχετική τιμή πρέπει να είναι η τιμή αγοράς του οίνου που αποστέλλεται για απόσταξη.
- (120) Όπως όλα τα συνήθη μέτρα παρέμβασης στις γεωργικές αγορές, η προληπτική απόσταξη του οίνου, σύμφωνα με το άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 822/87, αποσκοπεί κυρίως στην εξάλειψη της υπερβολικής προσφοράς στην αμπελοοινική αγορά και, επομένως, η τιμή αυτής της προαιρετικής απόσταξης έπρεπε να είναι αρκετά υψηλή, ώστε να δοθεί στους παραγωγούς το κίνητρο να αποστάζουν οίνο. Η πραγματική ετήσια τιμή στο πλαίσιο του μέτρου της απόσταξης ορίστηκε από το Συμβούλιο σε 65 % της καλούμενης τιμής προσανατολισμού.
- (121) Η τιμή προσανατολισμού καθοριζόταν από το Συμβούλιο ανά έτος και αποσκοπούσε ρητώς στη στήριξη της αγοράς. Προς τον σκοπό αυτό, προφανώς θα έπρεπε να καθορίζεται

σε αρκετά υψηλό επίπεδο. Στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1676/1999 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό των τιμών προσανατολισμού στον τομέα του οίνου για την περίοδο 1999/2000⁽³²⁾, καθορίστηκαν οι τιμές προσανατολισμού για τις διαφορετικές κατηγορίες οίνων. Η τιμή για την κατηγορία ΑII (λευκός επιτραπέζιος οίνος που προέρχεται από ποικιλίες του τύπου Sylvaner ή του τύπου Mueller-Thurgau) καθορίστηκε σε 82,81 ευρώ ανά εκατόλιτρο και για την κατηγορία ΑIII (λευκός επιτραπέζιος οίνος που προέρχεται από ποικιλίες του τύπου Riesling) σε 94,57 ευρώ ανά εκατόλιτρο. Σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1681/1999, της 26ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό των τιμών αγοράς και των ενισχύσεων καθώς και ορισμένων άλλων στοιχείων που εφαρμόζονται για την περίοδο εμπορίας 1999/2000 στα μέτρα παρέμβασης στον αμπελοοινικό τομέα⁽³³⁾, η ακριβής τιμή αγοράς που καταβλήθηκε για την απόσταξη ήταν συνάρτηση του βαθμού αλκοόλης του παραδιδόμενου οίνου, επειδή η τιμή για την προληπτική απόσταξη (65 % της τιμής προσανατολισμού) υπολογίστηκε εκείνο το έτος από την Επιτροπή όχι ανά εκατόλιτρο, αλλά ανάλογα με το βαθμό αλκοόλης ανά εκατόλιτρο.

- (122) Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής όσον αφορά την απόσταξη οίνου ήταν να εκτιμά την πραγματική κατάσταση της αγοράς και, αναλόγως, να καθορίζει κάθε έτος τις ποσότητες οίνου για προληπτική απόσταξη σε κάθε κράτος μέλος. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2367/1999, της 5ης Νοεμβρίου 1999, για την έναρξη της προληπτικής απόσταξης που αναφέρεται στο άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 του Συμβουλίου για την περίοδο εμπορίας 1999/2000⁽³⁴⁾ κατανεμώθηκαν στη γερμανική αγορά 148 000 εκατόλιτρα για την αμπελοοινική περίοδο 1999/2000. Η ποσότητα αυτή αυξήθηκε σε 468 000 εκατόλιτρα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 546/2000 της Επιτροπής, της 14ης Μαρτίου 2000, περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2367/1999 για την έναρξη της προληπτικής απόσταξης που αναφέρεται στο άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 του Συμβουλίου για την περίοδο εμπορίας 1999/2000⁽³⁵⁾. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2367/1999 περιορίστηκε η ποσότητα οίνου για απόσταξη στο 40 % της παραγωγής. Σύμφωνα με τα αρχεία της Επιτροπής, οι Γερμανοί παραγωγοί απέσταξαν περίπου 400 000 εκατόλιτρα βάσει αυτού του καθεστώτος.
- (123) Σύμφωνα με τη Γερμανία, η τιμή που καταβλήθηκε για τον οίνο που διατέθηκε για απόσταξη ήταν 0,50 έως 0,55 ευρώ ανά λίτρο. Με τη μέθοδο υπολογισμού που προαναφέρεται, η Επιτροπή κρίνει ότι η τιμή που ανέφερε η Γερμανία ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.
- (124) Η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι, λόγω της παρέμβασης στην αγορά της ΕΕ, δημιουργήθηκαν δύο διακριτές αγορές για σημαντικό μερίδιο των οίνων: Αφενός, η αγορά στην οποία καταβαλλόταν η τιμή αναφοράς για τον οίνο προς απόσταξη, στην προκειμένη περίπτωση 0,50-0,55 ευρώ ανά λίτρο και, αφετέρου, η αγορά στην οποία η τιμή αναφοράς ήταν η αγοραία τιμή. Η τιμή 0,26 ευρώ ανά λίτρο, που αναφερόταν στην απόφαση με την οποία κινήθηκε η διαδικασία, δεν μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ως η σχετική τιμή αναφοράς του γλεύκους που αγοράστηκε προς απόσταξη.

⁽³²⁾ ΕΕ L 199 της 30.7.1999, σ. 7.

⁽³³⁾ ΕΕ L 199 της 30.7.1999, σ. 15.

⁽³⁴⁾ ΕΕ L 283 της 6.11.1999, σ. 10.

⁽³⁵⁾ ΕΕ L 67 της 15.3.2000, σ. 7.

⁽³¹⁾ ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.

- (125) Για να διαπιστωθεί ποια ήταν η σχετική αγορά γλεύκους το οποίο αγοράστηκε προκειμένου να μεταποιηθεί σε οίνο βάσης για την παραγωγή αφρώδους οίνου, είναι απαραίτητο πρώτα να εξεταστεί εάν υπάρχουν χωριστές αγορές για τον οίνο και κατά πόσον ο οίνος που αγόρασε η GfW ανήκει στην ίδια αγορά με τους επιτραπέζιους οίνους ή όχι. Πρέπει επίσης να εξεταστεί το κατά πόσο θα ήταν δυνατό να επιτευχθούν υψηλότερες τιμές για τον οίνο υψηλής ποιότητας. Στις στατιστικές της Επιτροπής αναφέρονται πάντα διαφορετικές τιμές ανάλογα με την ποιότητα του οίνου. Σύμφωνα με τους εμπειρογνώμονες εντός της Επιτροπής για τον οίνο, η τιμή του οίνου δεν είναι η ίδια για κάθε παρτίδα και στα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία αναφέρονται οι μέσες τιμές για διαφορετικές ποιότητες οίνου. Η πραγματική τιμή επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες. Τα βασικά στοιχεία είναι η ποιότητα, η παλαιότητα, η φήμη, η ζήτηση και ο αλκοολικός τίτλος ή οι βαθμοί Oechsle. Οι βαθμοί Oechsle δηλώνουν την ωριμότητα και την περιεκτικότητα των σταφυλιών σε σάκχαρα. Είναι σημαντική ιδιότητα, δεδομένου ότι καθορίζει τον τελικό φυσικό αλκοολικό τίτλο των οίνων. Σύμφωνα με το Deutsches Weininstitut (Γερμανικό Οινολογικό Ινστιτούτο), για την παραγωγή αφρώδους οίνου απαιτείται οίνος βάσης με υψηλό αλκοολικό τίτλο ⁽³⁶⁾.
- (126) Αυτό επιρρωνύει τον ισχυρισμό της Γερμανίας ότι οι βαθμοί Oechsle του γλεύκους για την παραγωγή αφρώδους οίνου πρέπει να είναι υψηλότεροι από τους βαθμούς Oechsle του γλεύκους για την παραγωγή επιτραπέζιου οίνου και ότι έπρεπε να καταβληθεί υψηλότερη τιμή για το γλεύκος με περισσότερους βαθμούς Oechsle. Η Επιτροπή αποδέχεται, ως εκ τούτου, το επιχειρήμα της Γερμανίας ότι υπάρχουν χωριστές αγορές και ότι η τιμή του γλεύκους για την παραγωγή αφρώδους οίνου πράγματι πρέπει να ήταν υψηλότερη από την τιμή του γλεύκους για την παραγωγή επιτραπέζιου οίνου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποδέχεται επίσης ότι η τιμή που κατέβαλε η GfW κατά την αγορά δεν μπορεί να συγκριθεί — όπως συνέβη όταν κινήθηκε η διαδικασία — με την τιμή για τους επιτραπέζιους οίνους, ύψους 0,26 ευρώ ανά λίτρο.
- (127) Επιπλέον, η Γερμανία παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις εφικτές τιμές στη σχετική αγορά, δηλαδή στην αγορά γλεύκους υψηλής ποιότητας που επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή αφρώδους οίνου. Σύμφωνα με αυτές τις πληροφορίες, στην αγορά οίνου βάσης για αφρώδη οίνο, η βασική τιμή του γλεύκους 60 βαθμών Oechsle ήταν 0,312 ευρώ ανά λίτρο. Για κάθε επιπλέον βαθμό Oechsle (με ανώτατο όριο 80 βαθμούς Oechsle) πληρωνόταν 0,005 ευρώ ανά λίτρο. Αυτός ήταν ο τρόπος καθορισμού της τιμής που πληρώθηκε στις αμπελοοινικές επιχειρήσεις και έμπορους για το υψηλής ποιότητας γλεύκος, δηλαδή για το 60 % του γλεύκους που αγοράστηκε. Επίσης, σύμφωνα με τις στατιστικές εισαγωγών της Γερμανικής Ένωσης Οινοπαραγωγών (Deutsche Weinbauverband) για τα έτη 1998–2001, που διαβίβασε η Γερμανία, η αγοραία τιμή για τον χύδην εισαγόμενο λευκό οίνο, ο οποίος λόγω της υψηλής ποιότητάς του είναι κατάλληλος για την παραγωγή αφρώδους οίνου, ήταν 0,38 ευρώ ανά λίτρο.
- (128) Με βάση τις πληροφορίες από τους εμπειρογνώμονες εντός της Επιτροπής για τον οίνο σχετικά με τη διαμόρφωση της τιμής του οίνου, τις πληροφορίες από το Deutsches Weininstitut που αναφέρονται ανωτέρω και τον υπολογισμό του κέρδους στο επιχειρηματικό σχέδιο της GfW, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να αποδεχθεί τα επιχειρήματα της Γερμανίας για τη σχετική αγοραία τιμή της τάξης του 0,38 ευρώ ανά λίτρο.
- (129) Από το επιχειρηματικό σχέδιο της GfW, που διαβίβασε η Γερμανία, διαπιστώνεται ότι κατά τη στιγμή της αγοράς του γλεύκους, η GfW ανέμενε να είναι σε θέση να διαθέσει 40 % του αποθέματος για προληπτική απόσταξη, στην τιμή των 0,50 – 0,55 ευρώ ανά λίτρο, να πωλήσει το 60 % του αποθέματος στην τιμή των 0,375 ευρώ ανά λίτρο και, ένα έτος αργότερα, να λάβει από την ΕΕ για το 20 % του αποθέματος επιπλέον επιδότηση 0,06 ευρώ ανά λίτρο για την αποθεματοποίηση του οίνου πριν την πώλησή του σε τιμή 0,375 ευρώ ανά λίτρο. Συνολικά, ανέμενε να πωλήσει το απόθεμα σε μια μέση τιμή 0,44 – 0,46 ευρώ ανά λίτρο και να αποκομίσει κέρδος 0,06 – 0,09 ευρώ ανά λίτρο. Αναμενόταν συνολικό κέρδος 2,64 έως 3,96 εκατ. ευρώ.
- (130) Το 1999 η GfW διέθεσε το 40 % των αποθεμάτων της για προληπτική απόσταξη, για την οποία έλαβε τιμή 0,50 – 0,55 ευρώ ανά λίτρο. Λόγω της πτώσης των τιμών στην αγορά οίνου, στο τέλος του 1999 —που δεν ήταν αναμενόμενη από την GfW λόγω των υψηλότερων τιμών του προηγούμενου έτους— η GfW αποφάσισε να μην πωλήσει το υπόλοιπο απόθεμα αυτό το έτος, αλλά να το αποθηκεύσει και να το πωλήσει το 2000 ή, σε περίπτωση που οι τιμές στην αγορά παρέμεναν χαμηλές, να επωφεληθεί από δεύτερη προληπτική απόσταξη. Η απόφαση αυτή βασίστηκε στην παραδοχή ότι θα συνεχιζόταν η προληπτική απόσταξη. Ωστόσο, ο νέος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς κατάργησε την προληπτική απόσταξη. Αντ' αυτής, θέσπισε την προαιρετική απόσταξη για την προμήθεια της αγοράς πόσιμης αλκοόλης. Το νέο μέτρο της απόσταξης κρίσης επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις διαταραχής της αγοράς. Η αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 αναφέρεται ρητώς στην κατάργηση του συστήματος απόσταξης, ως τεχνητής διεξόδου για την πλεονάζουσα παραγωγή. Ο νέος κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 31 Ιουλίου 2000.
- (131) Αυτό σήμαινε για την GfW ότι τα μέτρα απόσταξης για την αμπελοοινική περίοδο 2000/2001 ήταν πολύ λιγότερο ευνοϊκά από εκείνα των προηγούμενων ετών. Στην απόσταξη για την προμήθεια της αγοράς πόσιμης αλκοόλης ήταν δυνατόν να επιτευχθεί μόνο το ήμισυ περίπου της προηγούμενης επιτευχθείσας μέσης τιμής των 0,50 ευρώ – 0,55 ευρώ ανά λίτρο.
- (132) Κατά την άποψη της Γερμανίας, η εξέλιξη αυτή δεν ήταν προβλέψιμη όταν η GfW αποφάσισε να κρατήσει τον οίνο αποθηκευμένο. Η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι η εξέλιξη αυτή ήταν ολωσδιόλου προβλέψιμη. Στη νέα κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς προβλεπόταν ρητώς η κατάργηση του συστήματος απόσταξης. Κατά συνέπεια, θα έπρεπε να ήταν σαφές για την GfW, όταν αποφασίστηκε το δεύτερο στάδιο απόσταξης, ότι, από το δεύτερο εξάμηνο του 2000 και μετά, δεν θα προβλέπονταν μέτρα απόσταξης για την αποφυγή της πτώσης των τιμών στην αγορά οίνου.

⁽³⁶⁾ http://www.deutscheweine.de/jcc/Internet-EN/nav/0f2/0f207d71-9ffe-401e-76cd-461d7937aee2&sel_uCon=02a235d6-994d-7017-288b-5952196117f5&uTem=0e3307d7-19ff-e401-e76c-d461d7937aee

(133) Ωστόσο, είναι άνευ σημασίας τα επιχειρήματα σχετικά με το κατά πόσον η GfW θα έπρεπε να γνωρίζει την αλλαγή του κανονισμού. Στο επιχειρηματικό σχέδιο κατά τη στιγμή της αγοράς, με βάση το οποίο θα πρέπει να κριθεί η συμπεριφορά της GfW ως ιδιώτης επενδυτής, προβλέπεται μόνο μία προληπτική απόσταση, η οποία πραγματοποιήθηκε και για την οποία η GfW έλαβε 0,50 – 0,55 ευρώ ανά λίτρο. Δεν περιλαμβάνεται δεύτερη προληπτική απόσταση και, επομένως, τα αναμενόμενα έσοδα από την απόσταση αυτή δεν ήταν μέρος του συνολικού υπολογισμού του κέρδους κατά τη στιγμή της αγοράς. Η δεύτερη προληπτική απόσταση δεν ήταν μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου και, μολονότι αναμφισβήτητη ήταν εσφαλμένη η απόφαση της GfW να συμμετάσχει σε δεύτερη προληπτική απόσταση, όταν η τιμή στην αγορά μειώθηκε, δεν μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση υπέρ των αμπελοοικονικών επιχειρήσεων και εμπόρων κατά τη στιγμή της αγοράς.

(134) Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η GfW κατέβαλε την αγοραία τιμή για το γλεύκος το φθινόπωρο του 1999 και ότι, συνεπώς, δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ υπέρ των αμπελοοικονικών επιχειρήσεων και εμπόρων.

VI.2.2.γ. Κατά τη στιγμή της υπόταξης των απαιτήσεων εκ μέρους του WAK και της παραίτησης από απαιτήσεις του

(135) Στην αιτιολογική σκέψη 114 συνάγεται το συμπέρασμα ότι η υπόταξη των απαιτήσεων εκ μέρους του WAK και η παραίτηση από απαιτήσεις του έγινε καθαρά από ίδιο συμφέρον και σύμφωνα με το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή και ότι, ως εκ τούτου, δεν υπήρχε κρατική ενίσχυση υπέρ της GfW. Το γεγονός ότι η απόφαση του WAK ευνόησε τις αμπελοοικονικές επιχειρήσεις και εμπόρους είναι άνευ σημασίας, καθώς δεν ήταν αυτή η πρόθεση, αλλά απλώς μια συνέπεια της προσπάθειας του WAK να μεγιστοποιήσει τις πιθανότητες ανάκτησης των ιδίων πόρων του.

(136) Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, όταν το WAK υπέταξε και παραίτηθηκε από απαιτήσεις του δεν χορήγησε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ υπέρ των αμπελοοικονικών επιχειρήσεων και εμπόρων.

VI.3. Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως παράνομης

(137) Επειδή το στοιχείο ενίσχυσης που περιέχει το δάνειο από το WAK στην GfW χορηγήθηκε και καταβλήθηκε χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή, συνιστά παράνομη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 ⁽³⁷⁾.

VI.4. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 της Συνθήκης όσον αφορά το δάνειο στην GfW

(138) Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον εφαρμόζεται μια από τις παρεκκλίσεις από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

(139) Από σημερινή σκοπιά, δεν εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 2 και στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία α), β) και δ), επειδή η εν λόγω ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμία από τις ακόλουθες παρεκκλίσεις:

— ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση ή

— ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους ή

— ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Ένωση σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

(140) Κατά συνέπεια, η μόνη παρέκκλιση που θα μπορούσε ενδεχομένως να εφαρμοστεί είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

(141) Όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση, οι ενισχύσεις στους πρωτογενείς παραγωγούς αξιολογήθηκαν άμεσα βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με την τότε πρακτική, οι ενισχύσεις για επενδύσεις, πιστώσεις, στον τομέα της κτηνοτροφίας, για οργανώσεις παραγωγών, για δημοσιότητα και προβολή, για αποζημίωση βλαβών που προκαλούν ασθένειες, για ασφάλιστρα και τεχνική βοήθεια ήταν δυνατόν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά εάν πληρούσαν ορισμένα κριτήρια. Καμία από τις προαναφερθείσες μορφές συμβατής ενίσχυσης δεν μπορεί ωστόσο να χρησιμοποιηθεί για να εξαιρεθεί η επίμαχη ενίσχυση.

(142) Επιπλέον, προκειμένου να αξιοποιηθεί κάθε δυνατότητα, η Επιτροπή εξέτασε εάν εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Η πρώτη προϋπόθεση για το δικαίωμα ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης είναι να θεωρείται η οικεία επιχείρηση προβληματική κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽³⁸⁾. Από τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή δεν προκύπτει ότι η επιχείρηση ήταν προβληματική, κατά την έννοια των προαναφερθεισών κατευθυντήριων γραμμών, όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση. Η GfW κατέστη προβληματική ένα έτος αργότερα, λόγω της ύφεσης στην αγορά.

⁽³⁷⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽³⁸⁾ ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

- (143) Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι το οικείο κράτος μέλος, προκειμένου να ανταποκριθεί στο καθήκον συνεργασίας που υπέχει έναντι της Επιτροπής, έχει την υποχρέωση να παράσχει όλα τα στοιχεία που θα δώσουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να ελέγξει αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις της παρεκκλίσεως στην οποία ζητεί να υπαχθεί το κράτος αυτό⁽³⁹⁾. Στην προκειμένη περίπτωση, η Γερμανία δεν διαβίβασε επαρκείς πληροφορίες οι οποίες θα καθιστούσαν δυνατό να εξετάσει η Επιτροπή τα δεδομένα υπό το πρίσμα των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, ούτε προσκόμισε επαρκή τεκμηρίωση η οποία θα καθιστούσε δυνατό να εκτιμήσει η Επιτροπή την ενίσχυση υπό το πρίσμα των άλλων μορφών συμβατής ενίσχυσης που αναφέρονται στην παράγραφο 126, και τούτο παρά τις υποδείξεις της Επιτροπής στη σκέψη 44 της απόφασης με την οποία κινήσε τη διαδικασία έρευνας.
- (144) Για την απευθείας αξιολόγηση του συμβιβάσιμου των μέτρων ενίσχυσης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, το εν λόγω άρθρο πρέπει να ερμηνευτεί συσταλτικά. Πρέπει να αποδεικνύεται σαφώς ότι τα θετικά αποτελέσματα του μέτρου ενίσχυσης αντισταθμίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει στον ανταγωνισμό και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τα μονομερή μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των παραγωγών, αλλά σε καμία περίπτωση δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα, δεν θεωρείται ότι πληρούν τα κριτήρια αυτά και, ως εκ τούτου, συνιστούν ενίσχυση λειτουργίας, η οποία δεν είναι συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά.
- (145) Για τους ανωτέρω λόγους, η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην GfW ως στοιχείο του δανείου δεν συμμορφώνεται με κάποια από τις πιθανές παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 3. Επομένως συνιστά ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά.
- (146) Δεν εφαρμόζονται άλλες παρεκκλίσεις βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (147) Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το δάνειο που χορηγήθηκε στην GfW δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή κρίνει επίσης ότι η Γερμανία εφάρμοσε το μέτρο παράνομα.
- (148) Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η συνακόλουθη υπόταξη των απαιτήσεων και η παραίτηση από απαιτήσεις και μελλοντικές πληρωμές τόκων δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της GfW ούτε υπέρ των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων.
- (149) Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η αγορά γλεύκους έγινε σε αγοραίες τιμές και σύμφωνα με τη συνήθη εμπορική πρακτική και, ως εκ τούτου, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων.

- (150) Εάν ενίσχυση που χορηγήθηκε παράνομα κριθεί ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, η εύλογη συνέπεια είναι να απαιτηθεί από τον αποδέκτη να την επιστρέψει, ώστε να αποκατασταθεί —στο μέτρο του δυνατού— η θέση του στον ανταγωνισμό πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης.
- (151) Δεδομένου ότι δεν υπάρχει νόμιμος διάδοχος της GfW, δεν είναι δυνατή η ανάκτηση σύμφωνα με την πάγια νομολογία⁽⁴⁰⁾.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση υπέρ της Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH, η οποία ισοδυναμεί με τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που χρεώθηκε στην GfW και του επιτοκίου της αγοράς προσαυξημένου με το ασφάλιστρο κινδύνου που θα έπρεπε να είχε χρεωθεί για το δάνειο και η οποία χορηγήθηκε παράνομα από τη Γερμανία, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά

Άρθρο 2

Η υπόταξη των απαιτήσεων εκ μέρους του WAK και η παραίτησή του από απαιτήσεις δεν συνιστούν ενίσχυση υπέρ της GfW ή των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 3

Η αγορά γλεύκους το 1999 από την GfW δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και εμπόρων κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 4

Η Γερμανία δεν υποχρεούται να ανακτήσει την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1 από τον δικαιούχο, επειδή ο δικαιούχος έχει πτωχεύσει, έχει εκκαθαριστεί και διαγραφεί από το εμπορικό μητρώο και δεν υπάρχει νόμιμος διάδοχός του.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 29 Ιουνίου 2011.

Για την Επιτροπή
Dacian CIOLOȘ
Μέλος της Επιτροπής

⁽³⁹⁾ Απόφαση της 15ης Ιουνίου 2005 στην υπόθεση T-171/02, Regione autonoma della Sardegna κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. II-2123, σκέψη 129.

⁽⁴⁰⁾ Απόφαση της 2ας Ιουλίου 2002 στην υπόθεση C 499/99, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Magefesa), Συλλογή σ. I-6031.